

AJUNTAMENT DE COSTITX

ADAPTACIÓ DE LES NORMES SUBSIDIÀRIES AL PLA TERRITORIAL DE MALLORCA MEMÒRIA INFORMATIVA

Gabinet d'Anàlisi Ambiental i Territorial. GaaT SL

Desembre 2014

MEMÒRIA INFORMATIVA

ÍNDEX

1	INFORMACIÓ DEL TERRITORI	3
1.1	EL MUNICIPI	3
1.2	MEDI FÍSIC I NATURAL	5
1.2.1	Geografia	5
1.2.2	Geologia i litologia	5
1.2.3	Hidrologia	6
1.2.4	Clima	9
1.2.5	Vegetació i fauna	12
1.2.5.1	Vegetació	12
1.2.5.2	Fauna	13
1.2.6	Espais Naturals Protegits	16
1.2.7	Riscos	17
1.3	PAISATGE I OCUPACIÓ DEL SÒL	18
1.3.1	Paisatge	18
1.3.2	Usos del sòl	20
1.4	ACTIVITATS ECONÒMIQUES I DEMOGRÀFIA	22
1.4.1	Estudi i prognosi demogràfica	22
1.4.2	Projecció demogràfica 2008-2018	29
1.4.3	Habitatge	40
1.4.4	Activitat econòmica	42
1.5	INFRAESTRUCTURES I EQUIPAMENTS	44
1.5.1	Infraestructures i vectors ambientals	44
1.5.1.1	Aigua	44
1.5.1.2	Energia	45
1.5.1.3	Residus	47
1.5.1.4	Xarxa viària i transports	48
1.5.2	Equipaments	48
1.5.2.1	Escolar	48
1.5.2.2	Sanitari	49
1.5.2.3	Sociocultural	49
1.5.2.4	Esportiu	49
1.5.2.5	Xarxa d'espais lliures	49
1.6	ELEMENTS I EDIFICIS DE PATRIMONI HISTÒRIC	51
1.7	PLANEJAMENT MUNICIPAL VIGENT	52
1.7.1	Evolució històrica i situació urbanística actual	52
1.7.2	Classificació del sòl	53
2	ANNEX CARTOGRÀFIC	55

ANNEX CARTOGRÀFIC

PI- 1: Estructura territorial	E: 1:15.000
PI- 2: Usos del sòl	E: 1:15.000
PI- 3-1: Planejament anteriorment vigent. Sòl urbà	E: 1:2.000
PI- 3-2: Planejament anteriorment vigent. Sòl rústic	E: 1:15.000
PI- 4: Serveis urbans	E: 1:2.000
PI- 5-1: Estructura cadastral. Sòl urbà	E: 1:2.000
PI- 5-1: Estructura cadastral. Sòl rústic	E: 1:10.000
PI- 7: Riscos	E: 1:15.000

1 INFORMACIÓ DEL TERRITORI

1.1 EL MUNICIPI

Costitx es localitza al centre de Mallorca, a la zona de el Pla, situat entre els termes de Inca, Sineu, Lloret i Sencelles. Es disposa a una zona on entren en contacte grans unitats geogràfiques com el Pla, el Raiguer i la conca de Muro–Sa Pobla. La zona més propera al Pla, a l'est, és la que presenta elevacions més importants, es tracta d'una zona d'ondulacions amb altures que oscil·len entre els 100 i 180 metres. A l'oest entra en contacte amb el Pla amb altures que ronden els 100 metres i amb menys ondulacions del terreny. Cap al nord es localitzen les zones més baixes del terme, orientades cap a la conca de Sa Pobla amb elevacions de menys de 100 metres, arribant per sota dels 70 metres.

Amb 15,3 km², és uns dels termes municipals de menor extensió de Mallorca.

El 2007, tenia 967 habitants (costitxers), amb una densitat de 63,2 h/km².

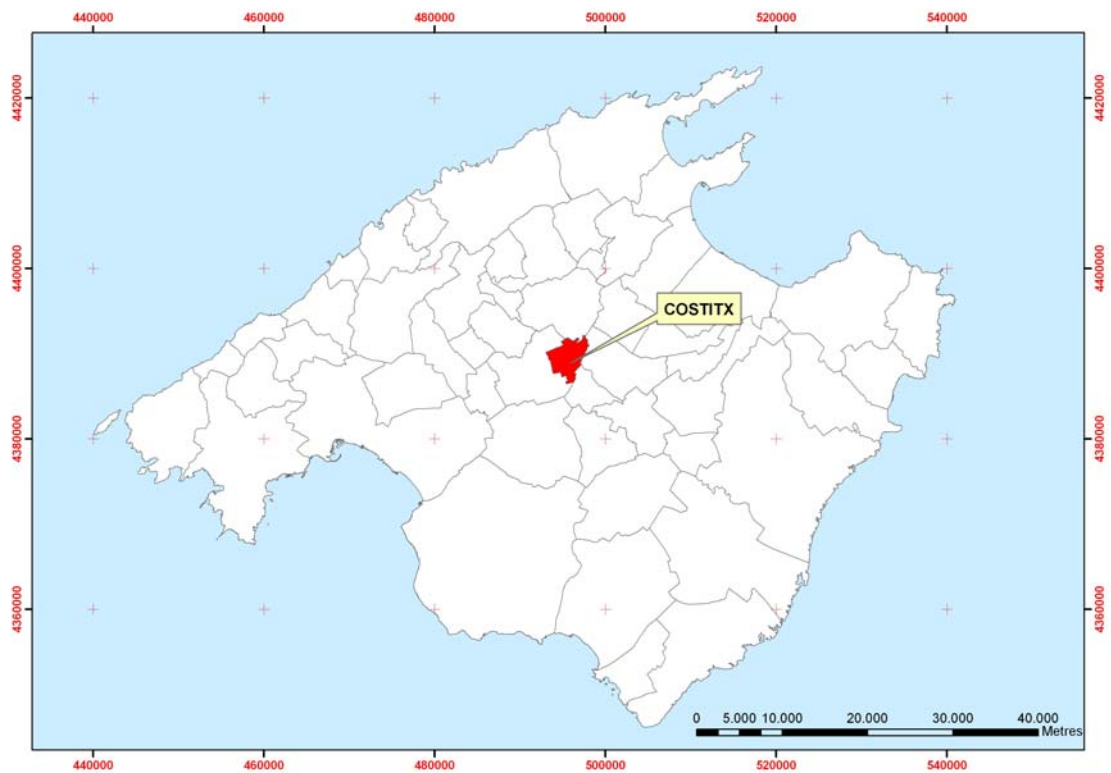
L'altura màxima del terme és el Puig d'en Pau amb 189 metres localitzat a l'est del municipi. El nucli urbà de Costitx (l'únic del terme municipal) se situa a uns 134 metres. La zona més baixa es troba al nord, seguint el llit del torrent de Son Bordils amb cotes al voltant de 60 metres

Al terme de Costitx es localitza el jaciment de Son Corró, santuari talaiòtic on es varen trobar els Bous de Costitx. Va estar poblat durant l'època romana i musulmana (fou una alqueria dins el districte de Qanarusha) Costitx es va independitzar com a terme municipal en 1855 del municipi de Sencelles.

Els majors relleus es troben a l'est del municipi, on també es localitza el nucli urbà, sobre un petit turó. La resta d'elevacions es localitzen en un petit serral (la part central del qual s'anomena Serra de l'Antigor) amb direcció nord–sud a poca distància cap a l'est respecte al nucli urbà, on apart del ja esmentat Puig d'en Pau hi destaquen el Puig d'en Roca (144), Serral d'en Verd (168) i la zona del Castell d'Amós (168).

Definició del municipi

Terme municipal	Costitx
Àrees urbanes que inclou	Nucli de Costitx
Superfície total	1.535,3 Ha
Superfície urbana	14,10 Ha

GRÀFIC 1 . Localització del municipi de Costitx a l'illa de Mallorca

1.2 MEDI FÍSIC I NATURAL

1.2.1 Geografia

El municipi de Costitx es localitza a la comarca del Pla, caracteritzat per una combinació de valls obertes amb petits turons i serrals de petita o moderada elevació, donant al territori un caràcter ondulat més que pla. Costitx presenta aquest paisatge típic del Pla, amb els petits turons i serrals a la meitat est del terme, al nord i oest, en contacte amb la comarca del Raiguer, presenta un paisatge més pla.

1.2.2 Geologia i litologia

El mapa geològic i l'informe següent s'han extret del **Mapa Geológico de España escala 1:50.000** realitzat pel **Instituto Tecnológico Geominero de España**. Del mapa en qüestió se n'han utilitzat els fulls que corresponen a Inca i Porreres.

Els materials presents a Costitx són principalment dipòsits postectònics del terciari. L'estratigrafia de Costitx es comenta a continuació.

A les zones de major relleu es troben:

Dolomies, bretxes i calcàries dolomítiques. *Triàsic Rethiense*

Es tracta de la litologia més antiga que es pot trobar a la zona, correspon a la zona més elevada del terme on, la tectònica elevà aquests materials i l'erosió posterior els va fer aflorar. Tenen una direcció d'aflorament nord-est-sud-oest. Son materials de dipòsit de planura carbonatada a un ambient de planura de mares.

Calcàries bioclàstiques. *Eocè superior- Oligocè inferior*

Està formada per calcàries bioclàstiques en capes ben estratificades i amb intercal·lacions margoses. En superfície donen relleus abruptes. Aquesta litologia a Costitx ocupa una zona molt reduïda als relleus a l'est del nucli urbà.

Margues amb guixos, arenisques i conglomerats *Miocè serratallà*

Ocupa la part central del terme on s'ubica el nucli urbà. Aquesta unitat està constituïda per materials tous i dona lloc a relleus suaus. Els afloraments calcaris que coronen la sèrie donen lloc a morfologies de turons plans al peu dels quals es disposen les margues recobertes per dipòsits de vessants.

A les zones amb relleus més plans es troben:

Calcarenites i arenisques calcàries. *Pliocè superior*

Es tracta d'una formació amb un espessor d'entre 30 i 50 m. Es tracta de sediments de planura litoral formats per calcarenites bioclàstiques. Ocupen la major part del terme formant un anell a les zones oest, nord i est del municipi.

Al·luvials d'argiles roges amb còdols. *Quaternari*

Es tracten dels materials més joves del municipi, fruit de l'acció dels cursos torrencials del nord del terme, que segons els episodis fluvials carreguen o deposen una tipologia o altra de materials, dels argiles a arenes i còdols.

1.2.3 Hidrologia

En aquest apartat s'analitzaran els principals trets definidors de la hidrologia superficial del municipi de Costitx, a l'hora que s'identificaran també les unitats hidrogeològiques afectades. Relacionat amb aquest darrer tema també es farà especial menció al risc de contaminació dels aqüífers.

Hidrologia superficial

El terme està inclòs dins la conca de la badia d'Alcúdia.

L'escorrentia està organitzada a partir de les elevacions del centre–est del terme, Cap a l'oest d'aquestes elevacions la xarxa està més organitzada entorn al torrent de Pina i Sencelles, que transcorre per tot el sector occidental del terme de sud a nord, rebent petits afluents des dels serrals del centre–est del terme, que a la zona sud per trobar-se amb el torrent de Pina–Sencelles recorren en direcció est–oest i en la part nord del terme, per cerca el mateix torrent han de recorre en direcció sud–nord. La part localitzada a l'est dels turons centrals està menys organitzada, degut a l'accidentat del terreny que no permet la formació de conques de certa entitat, l'aigua drena en petits cursos en direcció oest–est per trobar-se immediatament amb el torrent de Can s'Hereu, que drena cap el nord per trobar-se amb el torrent de Son Bordils, a l'extrem septentrional del terme.

En el mapa d'hidrologia superficial s'han identificat els principals tàlvegs que drenen el municipi. Aquests cursos s'han definit amb eines informàtiques a partir de la topografia que proporciona el Mapa Topogràfic Balear (MTB), de manera que els resultats són generals i ens informen bàsicament sobre la direcció aproximada que segueixen les aigües dins el conjunt del terme, sense entrar gaire en detall, per això, seria necessari un bon aixecament topogràfic de tot el municipi.

Hidrologia subterrània

El municipi de Costitx està localitzat sobre dues unitats hidrogeològiques, la Unitat Inca–Sa Pobla al nord i la Unitat Pla de Palma al sud:

	sup. Unitat /municipi (Ha)	% Unitat /municipi
UNITAT PLA INCA-SAPOBLA	961,8	62,7
UNITAT PLA DE PALMA	573,5	37,3

TAULA I. Sup. Unitat hidrogeològica al municipi de Costitx

UNITAT PLA INCA – SA POBLA

Formen part d'aquesta unitat els aqüífers existents en les planures centrals, al sud de la serra Tramuntana, des de Marratxí fins a la badia d'Alcúdia. És la unitat més important des del punt de vista agrícola i la segona en importància socioeconòmica després del Pla de Palma.

Limita al nord-est amb la mar, al nord amb la serra Tramuntana, que constitueix un límit generalment impermeable, però que permet un flux subterrani dirigit cap al Pla en determinades zones. Limita al sud-oest amb el Pla de Palma, amb un límit part permeable i part impermeable. Al sud-est té les serres centrals, que defineixen un vora impermeable i La Marineta amb un límit que fa de divisòria hidrogeològica.

A continuació es presenten les principals característiques dels aqüífers que conformen aquesta unitat:

Nom	Litologia	Edat Geològica	Gruix mitjana (m)	Tipus
Complexe Terrígen	Graves i conglomerats		Variable	
Liàsic	Calcàries i dolomies	Lías	200	Mixt
Messiniense-Tortonien	Calcàries i calcarenites arrecifals	Messiniense-Tortonien		Mixt
Messiniense	Calcàries	Messiniense	<100	Mixt
Pliocé	Calcarenites	Pliocé	<75	Lliure
Cuaternari	Detrítics	Cuaternari		Lliure

TAULA II. Aqüífers de la unitat Pla Inca-sa Pobla**Funcionament hidrogeològic:**

En general, el flux subterrani es dirigeix des de les vores cap al centre de la unitat i cap a la mar.

La recàrrega de la unitat té quatre procedències: infiltració directa de l'aigua de pluja, infiltració de l'escorrentia superficial en els torrents, retorns de regs i infiltració d'aigües residuals i entrades subterrànies procedents de les unitats circumdants.

La descàrrega es produeix per bombeig (especialment per a regadiu) i per les fonts que alimenten l'Albufera. Les sortides directes a la mar són poc importants per la interposició d'una falca argilosa poc permeable.

A continuació es presenten les principals característiques de les infiltracions de les precipitacions.

UNITAT PLA INCA-SA POBLA	
Sup. permeable (km ²)	315
Mitjana pluja (mm/a)	638
% Infiltració	25
Recàrrega (hm ³ /a)	50

TAULA III. Infiltració de la precipitació**Balanç hidrogeològic i usos:**

Entrades (hm ³ /any)		Sortides (hm ³ /any)	
Pluja directa	50.0	Manantials	30.0
Torrents	10.0	Torrents	
Laterals		Bombeig	41.6
Retorn reg	4.6	Laterals	
Altres	7.0	Altres	
Totals	71.6	Totals	71.6

TAULA IV. Balanç hidrogeològic

Usos de l'aigua (hm ³ /any)	
Abt. urbà	11.6
Agrícola	30.0
Industrial	
Altres	
Total	41.6

TAULA V. Usos de l'aigua

Qualitat:

En la major part de la unitat, el total de sòlids dissolts oscil·la entre 300 i 1000 mg/l. Únicament en la zona costera ocupada per l'antiga Albufera es troben aigües salobres.

La utilització de les aigües subterrànies del Pla Inca-sa Pobla per a regadiu no presenta problemes en quant a la seva qualitat química, exceptuant en la zona costera.

Des del punt de vista dels abastaments urbans la situació és diferent, ja que s'han detectat punts amb elevades concentracions en nitrats degut als adobs agrícoles i als abocaments d'aigües residuals.

Contaminació:

Cal destacar que aquesta unitat té un dos tipus de contaminació principal: contaminació de clorurs per intrusió marina a la zona de l'Albufera i de nitrats per usos agrícoles al Pla de sa Pobla, Alcúdia, N. Sta Maria i Sineu

UNITAT PLA DE PALMA

El Pla de Palma es situa en la part oest de les Planures Centrals. Limita al nord-oest amb la serra Tramuntana (na Burguesa, Fonts de la Vila i na Pere, s'Estremera), al nord amb el Pla Inca-sa Pobla, a l'est amb les serres Centrals i al sud i sud-est amb la mar i la unitat Lluçmajor-Campos.

Aquesta unitat està constituïda per dos aqüífers, un superficial i un altre profund separat de l'anterior per una capa de margues. El primer és un aqüífer lliure en tota la seva extensió, en canvi el segon es confinat en el pla i lliure en l'àrea d'aflorament.

Nombre	Litologia	Edat Geològica	Gruix mitjana (m)	Tipus
Profund	Calcàries i calcarenites	Miocè	100	
Superficial	Dunes, arenes i graves amb llims, i calcarenites	Pliocuatnario	40	Lliure

TAULA VI. Aqüífers de la unitat Pla de Palma

Balanç hidrogeològic i usos:

Les taules presentades a continuació presenten quin són els punts de càrrega i descàrrega dels aqüífers de la unitat, així com quin són els usos que més consumeixen l'aigua.

Entrades (hm ³ /any)		Sortides (hm ³ /any)	
Pluja directa	34.0	Manantials	
Torrents	10.0	Torrents	
Laterals	1.5	Bombeig	51.3
Retorn reg	4.0	Laterals	
Altres	7.2	Altres	13.4
Totals	56.7	Totals	64.7

TAULA VII. Balanç hidrogeològic

Usos de l'aigua (hm ³ /any)	
Abastament urbà	17.7
Agrícola	33.6
Industrial	
Altres	
Total	51.3

TAULA VIII. Usos de l'aigua

Qualitat de l'aigua:

La zona central de la unitat presenta problemes d'intrusió marina a la zona de Pont d'Inca i sant Jordi i contaminació de nitrats per activitats humanes degut a les activitats agrícola a sant Jordi, Coll d'en Rabassa i sant Francesc.

Vulnerabilitat dels aqüífers

Segons el plànol PI-7 de riscos, a Costitx es troben zones amb vulnerabilitat moderada, alta i molt alta degut al risc de contaminació dels aqüífers. Les zones més vulnerables s'estenen per la part occidental del terme, coincidint en bona part amb les litologies de calcarenites descrites en l'apartat de litologia. Les zones de menor risc o risc moderat es localitza al centre i sud del terme, on es troba el nucli urbà i coincidint amb la zona de Margues i guixos més permeables. La resta del terme té un risc alt (sector est sobretot).

1.2.4 Clima

La situació geogràfica de Mallorca a la Mediterrània occidental condiciona un tipus de clima que es veu afectat per dos tipus dominants de circulació atmosfèrica. Per una banda, la circulació dominada pels vents provinents de ponent, característics de les latituds mitjanes durant els mesos d'hivern, que porten una successió de fronts nuvolosos, i per altra la que prové de la zona subtropical, amb altes pressions i escasses precipitacions i normalment de caràcter convectiu.

No hi ha cap estació meteorològica al municipi, el que ha fet necessari agafar les dades de l'estació més propera; la de son Estaràs a Inca, situada a 6 Km al nord del

municipi de Costitx, Les dades s'han calculat amb la mitjana de les mesures preses durant el període 1989-1999.

	X	Y
Son Estaràs	493600	4398900

TAULA IX. Estació Meteorològica utilitzada i les seves coordenades UTM

Precipitacions

La majoria de les precipitacions es donen en forma de pluja, i només una petita part es dona en forma de neu o de calabruix. La precipitació mitjana anual és de 563,1 mm.

Com es comprova a la taula adjunta el repartiment d'aquestes precipitacions queda lluny d'un repartiment uniforme al llarg de l'any, es comprova que els màxims de precipitacions varen ésser als mesos d'octubre i novembre, quan es varen superar els 99 mm, el segueixen la resta de mesos de la tardor que és l'estació més plujosa, per sobre de l'hivern i la primavera. Però la principal característica del climograma ve donada per l'etapa de sequera estival, característica molt freqüent del clima mediterrani. El mínim anual es dona al mes de juliol, amb 6,7 mm.

PRECIPITACIONS TOTALS												
	gen	feb	març	abril	maig	juny	juliol	agost	set	oct	nov	des
mitjana	54,1	26,0	20,4	37,2	33,1	15,2	6,7	29,9	72,6	89,3	99,4	79,2
màx.	71,9	42,1	37,4	82,0	112,5	44,9	30,0	79,1	152,1	209,7	174,9	176,0
Min.	40,2	6,9	9,5	10,5	2,9	1,4	0,0	0,0	8,5	30,3	68,0	27,0

TAULA X. Precipitacions al municipi de Costitx

Temperatures

Les temperatures són les pròpies del clima de la mediterrània, temperatures suaus durant els mesos d'hivern on les mitjanes no baixen dels 10 ° i altes en els mesos d'estiu, accentuant la sequera provocada per la falta de precipitacions durant aquests mesos.

La temperatura mitjana anual és de 17,4 °. A la taula següent es presenten les temperatures mitjanes de cada mes, les quals oscil·len entre els 10,95 ° C de gener i els 26,1 ° C d'agost.

TEMPERATURA MITJANA													
	gen	feb	març	abril	maig	juny	juliol	agost	set	oct	nov	des	anual
mitjana	10,95	11,05	12,7	14,7	19,05	22,3	25,55	26,1	22	18,6	14,05	11,7	17,4

TAULA XI. Temperatura mitjana al municipi de Costitx

La temperatura mitjana mensual màxima enregistrada durant aquests 11 anys és al mes d'agost, i és de 31,6° C i la mínima al mes de febrer de 6,8° C. Per tant l'amplitud tèrmica mitjana en aquest període és de 24,8 °. Les diferències interanuals pel que fa a les temperatures són mínimes, molt per davall de les diferències interanuals en precipitacions.

A continuació s'adjunten les taules on es recullen distints paràmetres referents a les temperatures màximes i mínimes, recollides en el període 1989-1999.

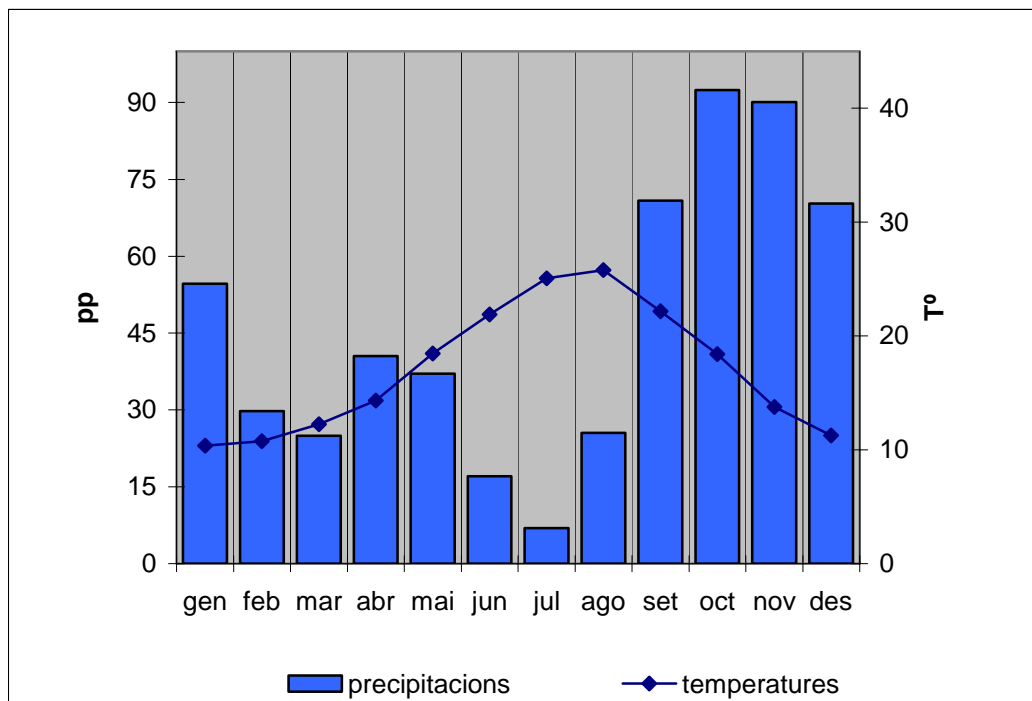
TEMPERATURA MÀXIMA													
	gen	feb	març	abril	maig	juny	juliol	agost	set	oct	nov	des	anual
mitj	14,7	15,3	17,6	19,8	24,7	27,9	31,4	31,6	26,7	22,8	17,7	15,2	22,1
max	15,7	17,4	19,1	21,3	26,9	28,9	34,1	34,3	28,8	24,3	19,6	16,2	34,3
min	14,0	13,3	15,8	18,9	22,8	26,3	29,0	29,9	24,2	21,1	16,2	14,3	13,3

TAULA XII. Temperatura màxima al municipi de Costitx

TEMPERATURA MÍNIMA													
	gen	feb	març	abril	maig	juny	juliol	agost	set	oct	nov	des	anual
mitj	7,2	6,8	7,8	9,6	13,4	16,7	19,7	20,6	17,3	14,4	10,4	8,2	12,7
max	8,8	8,5	8,2	10,2	14,7	17,3	21,5	22,0	18,6	16,0	12,0	9,4	22,0
min	6,2	4,7	7,2	8,4	12,2	16,1	18,4	19,6	15,3	12,7	9,2	6,5	4,7

TAULA XIII. Temperatura mínima al municipi de Costitx

Finalment es resumeix el clima de Costitx amb el següent climograma on s'aprecia clarament com els màxims de temperatura coincideixen amb els mínims de precipitacions. Hi ha dèficit hídric en els mesos de maig a agost.

GRÀFIC 2 . Climograma del municipi de Costitx

Font: Elaboració pròpia

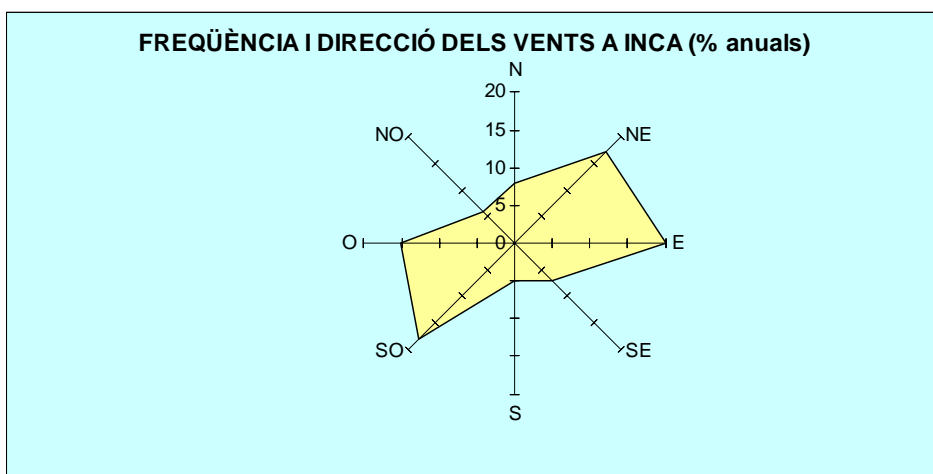
Vents

Tot i que no comptam amb mesures sobre la direcció i força dels vents, a les estacions emprades per al càlcul de les temperatures i precipitacions, podem fer algunes consideracions derivades de la posició del terme de Costitx dins l'illa de Mallorca.

Entre els mesos d'abril i octubre a Mallorca predomina el règim autòcton de l'embat. A la resta de mesos la serralada de Tramuntana redistribueix el vent fent que sobre el Raiguer i la zona més propera del Pla predominin els vents paral·lels a la Serra: el NE (gregal) i el SW (llebeig).

Els vents més forts que afecten a la nostra zona són els de mestral (NW). Quan el mestral bufa damunt la serra de Tramuntana perpendicularment s'accelera als cims de la serra i cauen cap al Raiguer i el Pla produint ratxes variables, amb puntes molt intenses.

S'adjunta una rosa dels vents de la ciutat d'Inca, també situada a prop de Costitx, on s'aprecia clarament el predomini dels vents que recorren paral·lelament a la serra de Tramuntana (direcció NE ó E-SO). La figura explica el percentatge de vents que bufa des d'una direcció determinada al llarg de l'any. Cal dir també que hi ha un 21,2 % de calmes anuals. Rosa dels vents aplicable al municipi de Costitx

1.2.5 Vegetació i fauna

1.2.5.1 Vegetació

El municipi de Costitx té una diversitat petita en hàbitats naturals. En quant a vegetació natural cal destacar dues grans tipologies, els alzinars, pinars i garrigues i els torrents.

VEGETACIÓ NATURAL

Bosc i matollars

L'alzinar ocupen 123,83 ha (8.06% del territori) i que està protegit per la Llei de protecció d'alzinars. Aquests boscos es troben sobretot a l'est del terme coincidint amb la zona de serrals amb relleu més accidentat, a la part oest del nucli urbà també hi ha dues petites zones d'alzinar

Pinars i garriga. Ocupen unes 257,5 Ha només el 16,7% del terme. Els pinars que trobam a Costitx són segurament estats de degradació dels alzinars. Aquesta vegetació s'origina en la sobreexplotació dels alzinars o boscos originals al llarg de mil·lenis o en la repoblació de marjades i zones antigament conreades i actualment en procés d'abandonament.

Els boscos (alzinars i pinars) i garrigues són importants per diverses raons:

- Són la vegetació natural que ocupa més superfície i, en conseqüència, dona suport a la majoria d'animals i plantes més característics i abundants dels ambients naturals del municipi.
- Constitueixen la major aportació natural al paisatge del municipi.
- Són el suport de moltes activitats humanes: ramaderes, de recol·lecció, lleure,...

Les majors amenaces són els incendis forestals i la seva transformació en altres usos.

Ambients cavernícoles

Els ambients cavernícoles són ambients molt localitzats. A Mallorca aquests ambients tenen un gran interès, ja que s'hi ha trobat nombroses espècies, moltes d'elles endèmiques.

El municipi de Costitx té 4 cavitats inventariades. Les amenaces a aquests ambients són la visita freqüent o incontrolada, l'abocament de residus i la contaminació dels aqüífers que formen aquests ambients.

Ambients directament creats per l'home

En darrer lloc cal assenyalar els ambients creats i gestionats per l'home. El seu interès és nul com a ambients naturals, però donen suport a flora natural, especialment ruderals, i molta fauna que s'aprofita de conreus, edificis,... Tenen un gran interès com a paisatge rural o urbà.

En general no pateixen greus amenaces i són bastants canviants per quant depenen directament de l'activitat de l'home

Aquest apartat de vegetació és completat al punt 1.1.2.6 sobre Espais Natural Protegits, en concret a l'apartat sobre la Directiva d'Hàbitats.

1.2.5.2 Fauna

Per a redactar part d'aquest apartat de l'inventari hem fet servir el document tècnic de conservació: ***Libro Rojo de los Vertebrados de las Baleares***, elaborat per la **Conselleria de Medi Ambient** i l'**Atlas dels Aucells Nidificants de Mallorca i Cabrera** editat pel GOB. No vol dir que les espècies que s'identificaran en aquest document estiguin presents a la zona concreta, però sí que hi ha possibilitats de què així sigui, es tracta de fauna potencial. En aquest document hi són presents aquelles espècies de vertebrats que estan més amenaçades.

Amfibis. A l'àmbit estudiat hi ha una espècie amfíbia catalogada, es tracta del calàpet (*Bufo viridis balearica*). Està classificat com a vulnerable.

Rèptils. Segons la informació disponible, només hi ha dues espècies de rèptils que podrien habitar l'àrea de Costitx:

- Tortuga mediterrània (*Testudo hermanni*). Espècie classificada com a vulnerable.
- Serp de garriga (*Macropododon cucullatus*). D'aquesta espècie no hi ha dades suficients com per conèixer el seu risc d'extinció.

Aus. Sota aquest paràgraf es fa una relació d'aus amenaçades segons la font citada que podrien tenir com hàbitat la nostra zona o espais propers:

- Guàtlera (*Coturnix coturnix*). Espècie classificada com amb dades insuficients.
- Sebel·lí (*Burhinus oedicnemus*). Espècie classificada com a de baix risc d'extinció, però quasi amenaçada.
- Tórtera (*Streptopelia turtur*). Espècie classificada com amb dades insuficients.
- Enganapastors (*Caprimulgus europaeus*). Espècie classificada com a de baix risc d'extinció, però quasi amenaçada.
- Corb (*Corvus corax*). Espècie classificada com a vulnerable.
- Trencapinyons (*Loxia curvirostra*). Espècie classificada com amb dades insuficients.
- Milana (*Milvus milvus*). Espècie catalogada com en perill d'extinció. Aquest rapinyaire ha esdevingut molt escàs a Mallorca. Malgrat que la zona preferent d'activitat és Bunyola, Santa Maria, Consell, Alaró, Santa Eugènia, Marratxí i Palma, és possible observar milanes a les zones boscoses dels turons del municipi.
- Esparver (*Hieraetus pennatus*). Espècie classificada com a de baix risc d'extinció, però quasi amenaçada.
- Falconet (*Falco subbuteo*). Espècie classificada com a de baix risc i preocupació menor.
- Falcó (*Falco peregrinus*). Espècie classificada com a de baix risc d'extinció, però quasi amenaçada.
- Tórtera (*Streptopelia turtur*). Espècie classificada com amb dades insuficients.

Mamífers. Segons les dades existents a la zona hi trobam els següents mamífers amenaçats:

- Ratapinyada dels graners (*Eptesicus serotinus*). Espècie classificada com amb dades insuficients.
- Ratapinyada de cap gros (*Miniopterus schreibersii*). Espècie classificada com a de baix risc d'extinció, però quasi amenaçada.
- Ratapinyada de peus grans (*Myotis capaccinii*). Espècie classificada com a de baix risc d'extinció, però quasi amenaçada.
- Ratapinyada gran (*Myotis myotis*). Espècie classificada com a de baix risc d'extinció, però quasi amenaçada.

A continuació es presenta una relació d'altres espècies de vertebrats que es podrien trobar a la zona i voltants i que no estan incloses al llibre vermell, és a dir que són fauna potencial no classificada pel seu perill d'extinció.

Rèptils: Dragons (*Tarentola mauritanica*)

Aus. Només es tenen en compte les aus nidificants.

- Set-mesó (*Tachybaptus ruficollis*)
- Cap-blau (*Anas platyrhynchos*)
- Xoriguer (*Falco tinnunculus*)
- Perdiu (*Alectoris rufa*)
- Polla d'aigua (*Gallinula chloropus*)
- Tudó (*Columba palumbus*)
- Cucui (*Cuculus canorus*)
- Òliba (*Tyto alba*)
- Mussol (*Otus scops*)
- Mussol reial (*Asio otus*)
- Apus apus (Falzia)
- Puput (*Upupa epops*)
- Llenguerut (*Jynx torquilla*)
- Terrola (*Calandrella brachydactyla*)
- Cucullada (*Galerida theklae*)
- Oronella de penyal (*Ptyonoprogne rupestris*)
- Oronella (*Hirundo rustica*)
- Cabot (*Delichon urbica*)
- Passa-foradí (*Troglodytes troglodytes*)
- Rossinyol (*Luscinia megarhynchos*)
- Vitrac (*Saxicola torquata*)
- Mérlera (*Turdus merula*)
- Rossinyol bord (*Cettia cetti*)
- Brusac (*Cisticola juncidis*)
- Busqueret d'abartzer (*Sylvia melanocephala*)
- Busqueret foraster (*Sylvia atricapilla*)
- Reiet (*Regulus ignicapillus*)
- Mata-mosques (*Muscicapa striata*)
- Ferrerico (*Parus major*)
- Cap-xerigany (*Lanius senator*)
- Teulader o Gorrió (*Passer domesticus*)
- Pinsà (*Fringilla coelebs*)
- Gafarró (*Serinus serinus*)
- Verderol (*Carduelis chloris*)

- Cadenera (*Carduelis carduelis*)
- Passerell (*Carduelis cannabina*)
- Sól-lera boscana (*Emberiza cirrus*)
- Sól-lera (*Miliaria calandra*)

Mamífers

- Eriçó (*Atelerix algirus*)
- Rata cellarda (*Elyomys quercinus*)
- Ratolí (*Apodemus sylvaticus*, *Mus musculus*, *Mus spretus*),
- Mostel (*Mustela nivalis*)
- Conill (*Oryctolagus cuniculus*)
- Llebre (*Lepus sp.*)
- Rates (*Rattus rattus*, *Ratus norvegicus*)
- Mart (*Martes martes*)
- Geneta (*Genetta genetta*)

1.2.6 Espais Naturals Protegits

Espais naturals protegits

Llei 1/1991 d'Espais Naturals i de règim Urbanístic de les Àrees d'Especial Protecció de les Illes Balears i Decret d'Alzinars 130/2001

Al municipi de Costitx no hi ha cap espai protegit per la LEN però si pel decret d'Alzinars (Decret 130/2001) es poden diferenciar tot un grapat de petites taques que s'estenen sobretot per la meitat est del municipi, especialment a les zones amb relleu més accidentat. En total sumen unes 123,8 hectàrees. Aquests alzinars constitueixen ANEIs d'Alt Nivell de Protecció (AANP).

Directiva europea d'Habitats 92/43/CEE.

Aquesta directiva europea defineix la Xarxa Natura 2000, que està integrada per dos tipus d'espais: els Llocs d'Interès Comunitari (LIC) i les Zones d'Especial Protecció per les Aus (ZEPA). Al municipi de Costitx no hi ha cap espai protegit per la Xarxa Natura 2000.

Aquesta Directiva també contempla una sèrie d'hàbitats prioritaris en la seva protecció. Aquest hàbitats han estat cartografiats pel Ministeri de Medi Ambient i la Conselleria de Medi Ambient, dins el terme municipal es troben els següents hàbitats:

- Cneoro tricocci–ceratonietum siliquae: garriga d'ullastre repartida en diferents zones del terme. Es tracta d'un dels hàbitats més freqüents a Mallorca, especialment al centre de l'illa i a la zona meridional. És la vegetació climàtica d'aquestes zones, on s'acusa l'aridesa en relació amb la Serra de Tramuntana. Cal esmentar que aquesta comunitat està parcialment conquerida pel pi blanc (*Pinus halepensis*). Entre les espècies més destacables cal esmentar l'olivella (*Cneoron tricoccon*), l'ullastre

(*Olea europaea*), el garrover (*Ceratonia siliqua*), la mata (*Pistacia lentiscus*) i l'aladern de fulla estreta (*Phillyrea angustifolia*).

- Rubo ulmifolii–Crataegetum brevispinae: situat a les voreres del torrent de Son Bordils a l'extrem nord del municipi.
- Clematido cirrhosae–quercetum rotundifoliae: localitzada una clapa a l'est, junt al torrent de Can s'Hereu.

Segons la informació de l'Inventari de Punts d'Interès Científic de les Balears, editat per la Conselleria d'Agricultura i Pesca l'any 1993, a Costitx no hi ha cap punt d'interès catalogat.

Coves

Per a complementar aquest apartat, s'han afegit les coves catalogades del municipi. El catàleg (Encinas, 1997) s'ha extret d'un article de la revista Endins. Per la raresa dels seus ecosistemes, la seva importància en endemismes d'espècies troglòbies i el bon estat de les restes antropològiques que s'hi troben, les coves constitueixen punts d'interès que han de ser considerats en aquest inventari. A la següent taula, hi queden resumides les coves de Costitx. Quant al tipus de les coves, totes les cavitats del terme són de predomini horitzontal.

Codi	Nom	X	Y	Z	Interès científic	Tipus
C.01	Sa Cova	495600	4389110	155	Lloc natural d'interès general	Fins a 15 metres de recorregut
M.01	Cova des Mestre Perico	495790	4388580	155	Històrico—arqueològic	De 30 fins a 300 metres de recorregut
S.01	Cova de Son Crespi	496680	4389230	155	Lloc natural d'interès general	Fins a 15 metres de recorregut
S.02	Cova de Son Barrera	493530	4390070	85	Històrico—arqueològic	Fins a 15 metres de recorregut

TAULA XIV. Coves de Costitx

Font: Encinas (1997)

1.2.7 Riscos

(Plànol Informatiu 7: Riscos)

Al PTM de Mallorca delimita les zones de prevenció de riscos d'esllavissament, d'erosió i d'incendi. Així, a l'àmbit del municipi de Costitx trobam terrenys afectats per dos tipus de risc:

- Les zones amb risc d'incendi representen el 17,3% de tot el terme, localitzats a les zones amb vegetació natural, sobre tot a l'est del terme, sumen unes 265,51 Ha.
- Pel que fa riscos d'erosió, es detecten àrees de risc que es troben a les vessants amb majors pendents, principalment als turons de l'est del municipi. Sumen unes 89,8 Ha, el que suposa un 5,8% del terme.

1.3 PAISATGE I OCUPACIÓ DEL SÒL

1.3.1 Paisatge

El paisatge pot considerar-se com una síntesi visual del territori que agrupa elements naturals (abiòtics i biòtics) i antròpics. Per a l'elaboració d'aquest apartat s'ha fet servir informació procedent de les **Directrius d'Ordenació Territorial (DOT)**, referent a la qualitat del paisatge natural, de tal manera que no s'avalua el paisatge segons els seus valors humans. Els factors més influents són la disposició dels relleus i els pendents, ja que, generalment, és a les zones amb major altura i pendent on s'hi mantenen els usos naturals. Aquest fet és doblement positiu, tant des del punt de vista del paisatge intrínsec com de la intervisibilitat.

El paisatge s'ha analitzat mitjançant un estudi de la qualitat paisatgística de les diferents zones del terme. Cal remarcar en aquestes línies que estam parlant de paisatge entès en termes naturals i ambientals. És a dir, que avaluarem la qualitat del paisatge, segons els seus valors naturals i ambientals, i no segons els seus valors humans.

Tot seguit farem un llistat de les variables introduïdes i informarem sobre els pesos assignats a cada un dels intervals en què s'ha subdividit la variable. Però abans convé aclarir, a què ens referim, quan parlem de pesos i intervals. Cada variable presenta un conjunt de valors diferents. Aquests valors s'agruparan en grups de valors de comportaments semblants vers la qualitat paisatgística, als quals anomenem intervals. Finalment, per acabar, s'assignarà a cada un d'aquests intervals un nou valor, que en el nostre cas oscil·larà entre 1 i 5 (1 mínima qualitat, 5 màxima qualitat). Aquesta nova valoració ens permet tenir uns valors semblants per a totes les variables, de manera que després es pugui operar entre ells.

Un cop designats els pesos per als intervals de cada variable, es pot passar a assignar el pes que ponderarà cada variable en el càlcul final de qualitat paisatgística. És a dir: el que sembla lògic és que no totes les variables compten igual a l'hora de determinar el grau de qualitat paisatgística d'una àrea; hi ha variables que ens ajuden a conèixer millor aquest fet que d'altres, i per tant hauran de tenir un major pes a l'índex final de qualitat. Els pesos de les variables s'han establert en base 1, o sigui, que la suma de tots els pesos és 1. La ponderació de cada variable és la següent:

Variable	Pes de ponderació
Altures	0,069
Pendents	0,069
Orientacions	0,022
Distància a torrents	0,069
Usos	0,207
Distància a la xarxa viària	0,069
Distància a urbans	0,069
Perímetre d'edificacions per hectàrea	0,207

Les variables que hem cregut que expliquen millor la qualitat del paisatge de Costitx són: els usos del sòl i el perímetre d'edificacions per hectàrea, –variable molt relacionada, aquesta darrera, amb les construccions per hectàrea–. En canvi, la que

creiem que explica pitjor la qualitat paisatgística és l'orientació dels terrenys. La resta de variables tindrien una ponderació mitjana.

El resultat de totes les operacions explicades fins ara és el mapa de qualitat paisatgística, adjunt en aquest capítol. Com podeu observar s'han establert cinc intervals iguals de qualitat, entre els valors sortints, això és, entre 1,264 i 3,56. A la vegada, per a facilitar la comprensió de les dades, hem assignat un adjectiu relacionat amb la qualitat a cada un dels intervals de manera que tenim:

Interval	Qualitat paisatgística
1.264 – 2.062	Baixa
2.062 – 2.747	Mitja-baixa
2.747 – 3.432	Mitjana
3.432 – 4.117	Mitja-alta
4.117 - 4.802	Alta

A Costitx no existeixen zones d'alta qualitat paisatgística, el fet de que no presenti grans relleus i ni diferències de pendents al seu territori fa baixar la qualitat, també el fet de que les activitats agràries siguin molt esteses, havent poca superfície de vegetació natural.

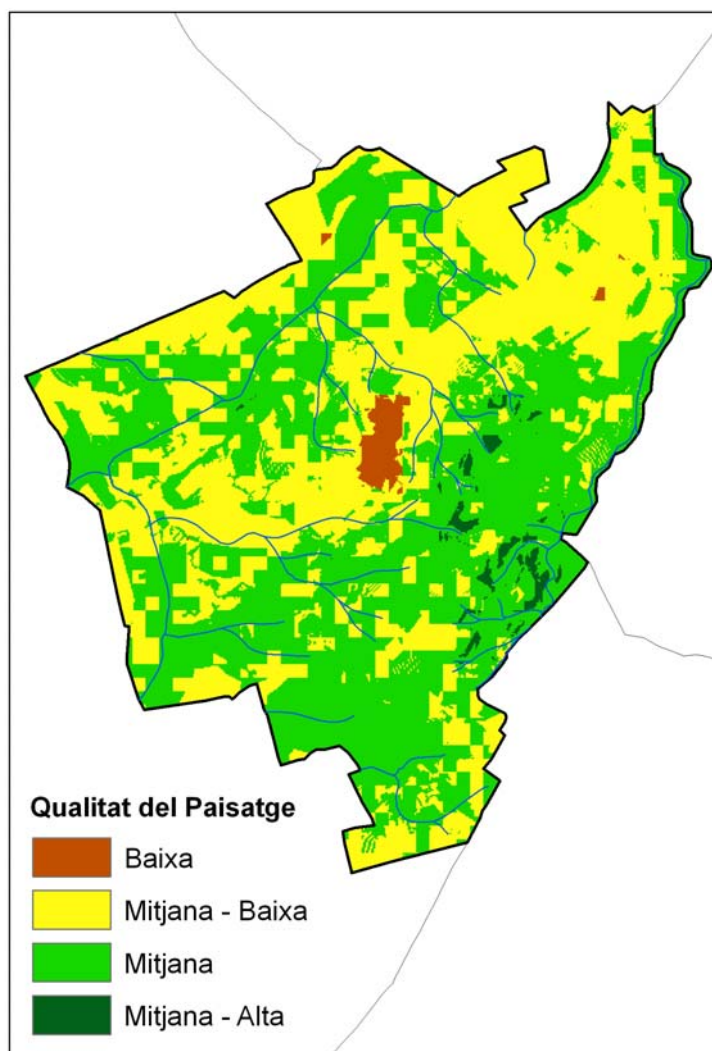
Els valors de la qualitat del paisatge de Costitx oscil·len entre 1,264 i 3,56. La major part de la superfície del terme està dins la categoria de qualitat mitjana. Forma una gran unitat a la meitat est del terme, on es troben les petites elevacions dels serrals localitzats a l'est del nucli de Costitx i on s'alternen de forma més variada els camps de conreus i les masses de vegetació natural (boscós i garrigues). També existeix una altra zona més o menys homogènia dins aquesta categoria a tot el límit nord i oest del terme, ja que la presència de torrents fa que s'incrementi la qualitat.

Les zones de qualitat mitjana-baixa, també són relativament extenses, formen un franja central que travessa el terme de forma diagonal, coincideix amb zones properes al nucli urbà i sobretot a les carreteres, segueix més o menys la carretera que connecta el nucli de Costitx amb Sencelles i amb la carretera d'Inca a Sineu. També coincideix amb les zones més planeres del terme i on es desenvolupen les activitats agràries.

Les zones amb qualitat més baixa es redueixen al nucli urbà i altres petites clapes on es concentren edificacions rurals, essent però una categoria de reduïdes dimensions.

Per últim, les zones de major qualitat, que en el cas de Costitx són de categoria mitjana-alta, corresponen amb els cims i vessants de major pendent situats als serrals de la meitat est del terme, essent zones de petites dimensions i amb poca continuïtat espacial.

Per altra banda el Pla Territorial de Mallorca delimita unes unitats paisatgístiques per a l'establiment de zones de planejament coherent, en el cas del municipi de Costitx, es trobam a la unitat UP-9, Pla de Mallorca, ocupa tot el terme i en bona part dels municipis que l'envolten.

Mapa de qualitat del paisatge. Font: Elaboració pròpia

1.3.2 Usos del sòl

(Plànol Informatiu 2: Usos del sòl).

Per a la redacció d'aquest punt, s'ha treballat amb dades obtingudes a partir de la fotografia aèria i el treball de camp. A Costitx es poden diferenciar 5 categories, que són les següents:

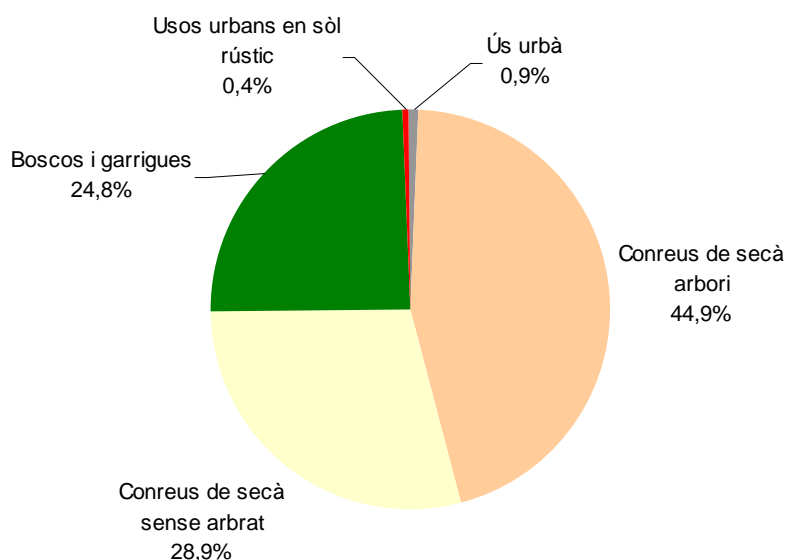
- Ús urbà
- Conreus de secà arbori
- Conreus de secà sense arbrat
- Bosc i garrigues
- Usos urbans en sòl rústic

Tot seguit es mostra una relació de les categories enunciades amb la superfície corresponent a cada una d'elles i els percentatges que representen al terme municipal de Costitx.

Usos	Superfície (Ha.)	% respecte tot el municipi
Ús urbà	14,09	0,92
Conreus de secà arbori	688,97	44,88
Conreus de secà sense arbrat	443,9	28,91
Boscós i garrigues	381,43	24,84
Usos urbans en sòl rústic	6,88	0,45

TAULA XV. Usos del sòl al municipi de Costitx

Font: Elaboració pròpia

GRÀFIC 3. Usos del sòl al terme municipal de Costitx

Font: Elaboració pròpia

Observant les dades d'ús del sòl es pot afirmar que Costitx és un municipi agrícola, on no hi ha conreus de regadiu, predominant els conreus de secà. Entre aquest predominen el conreus arboris d'ametllers i garrovers, sobretot a l'est del municipi combinant-se amb les zones de boscós. El secà sense arbrat és més predominat a l'oest del municipi, on el relleu és més suau i permet un millor desenvolupament d'aquest tipus de conreu.

Els usos naturals de boscós i garrigues són més abundants a l'est del municipi, on es troben els relleus més importants i on el desenvolupament de l'agricultura era més difícil.

Els usos urbans són molt reduïts tan sols sumen l'1,3% del terme entre el nucli urbà de Costitx i altres usos en sòl rústic.

1.4 ACTIVITATS ECONÒMIQUES I DEMOGRÀFIA

1.4.1 Estudi i prognosi demogràfica

Per a realitzar aquest capítol hem fet servir dos tipus de dades: per un costat s'utilitzaran les dades desglossades per municipis provinents del padró d'habitants i, per altre, les dades desglossades per entitats de població del padró segons el Nomenclàtor (ambdues fonts extretes de l'IBESTAT). En el primer dels casos s'obtenen les dades desglossades per edats, sexes i demés del municipi de Costitx, en canvi en el segon dels casos només es disposa del volum total de població del nucli i disseminada, però no es pot estudiar la seva estructura. Amb la finalitat d'acotar el màxim aquesta variable es faran servir les dues fonts esmentades.

Abans de començar a endinsar-nos en la matèria, cal tenir en compte que estam treballant amb una mostra població força reduïda fet que explica bona part de les irregularitats d'alguns paràmetres demogràfics. És per això que cal contextualitzar les dades de Costitx dins l'illa de Mallorca i les Illes Balears.

Evolució de la població

La població del municipi de Costitx a dia 1 de gener de 2007 era de 967 habitants, segons les dades de la revisió del padró (IBESTAT).

A la següent taula i gràfic es representa l'evolució de la població del municipi de Costitx des de l'any 1950 i fins a l'actualitat. L'evolució de la població del municipi és la pròpia de la comarca des Pla, que es caracteritza per la paulatina pèrdua de població fins a la meitat dels anys 80 amb l'estancament demogràfic i la seva posterior recuperació a partir de mitjans 90.

<i>Any</i>	<i>Padró IBAE</i>
1950	1.056
1960	892
1970	749
1981	692
1986	742
1991	804
1996	824
1998	849
1999	876
2000	903
2001	931
2002	971
2003	973
2004	986
2005	1.004
2006	976

2007

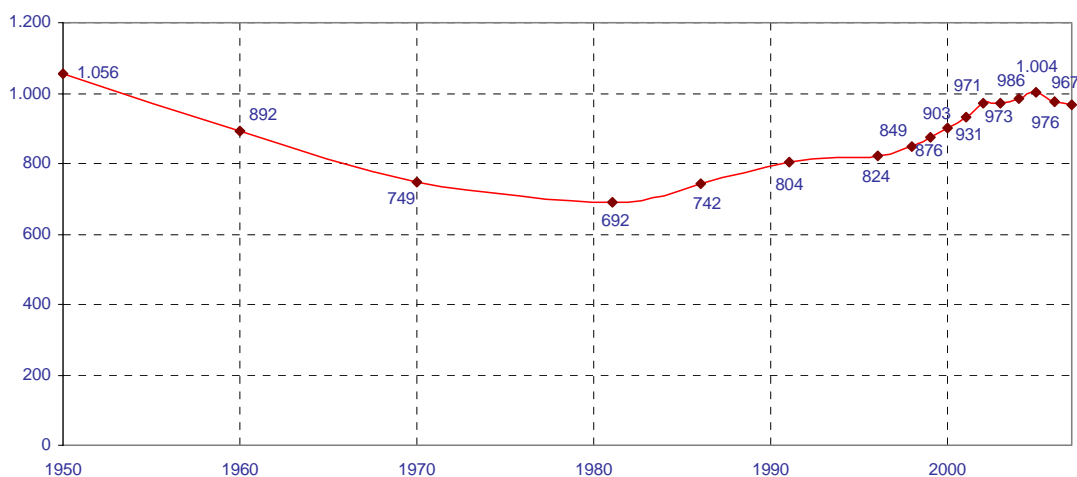
967

TAULA XVI. Evolució de la població del municipi de Costitx (1950-2007)

Font: IBESTAT

Així a partir dels anys 90 es torna donar un cert increment de la població, fins a recuperar el milenar d'habitants el 2005, xifra que no es tenia des de la dècada dels 50. No obstant els darrers dos anys s'ha donat una lleugera baixada en el total de població de Costitx.

Tal i com es pot apreciar al següent gràfic, els efectius poblacionals de Costitx varen disminuir en 364 habitants entre el 1950 i el 1981, reduint-se la població un 34,5%. Durant els diferents *Booms Turístics* es va donar un procés d'èxode cap a les zones costaneres i cap a Ciutat de Mallorca. Amb l'arribada de la dècada dels 90, s'inicia una lleugera recuperació que es deu a l'inici de fluxos centrífugs des de Ciutat cap als pobles, això és, el retorn als pobles de l'interior. Els períodes amb major fluctuació negativa són les dècades dels 50 amb una disminució del 15,5%; els anys 60 quan el descens fou del 16,03% i es manté el descens durant els anys 70 en que es va perdre entorn al 7,6% de la població. Per tant estem parlant d'uns 30 anys amb un decreixement poblacional o creixement negatiu. Durant la dècada dels 80 i 90 es dona un canvi important en la tendència, començant un fort creixement de població. Així entre el 1981 i 1991 el creixement de població fou del 16,18%, i entre 1991 i 2001 l'augmenta va ser del 15,80%. No obstant, encara que s'ha donat una certa recuperació demogràfica, actualment Costitx té 89 habitants menys dels que tenia a el 1950.

GRÀFIC 4. Evolució de la població al municipi de Costitx (1950-2007)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'IBESTAT

Pel que fa a la població per nuclis s'han utilitzat dades que només es remeten fins a l'any 1998, es tracta per tant d'un període relativament curt. Les dades per elaborar aquest punt provenen del Nomenclàtor de l'INE (1998-2007).

	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
TOTAL	849	876	903	931	971	973	986	1.004	976	967
COSTITX	625	634	622	633	660	665	661	660	643	625
Disseminat	224	242	281	298	311	308	325	344	333	342

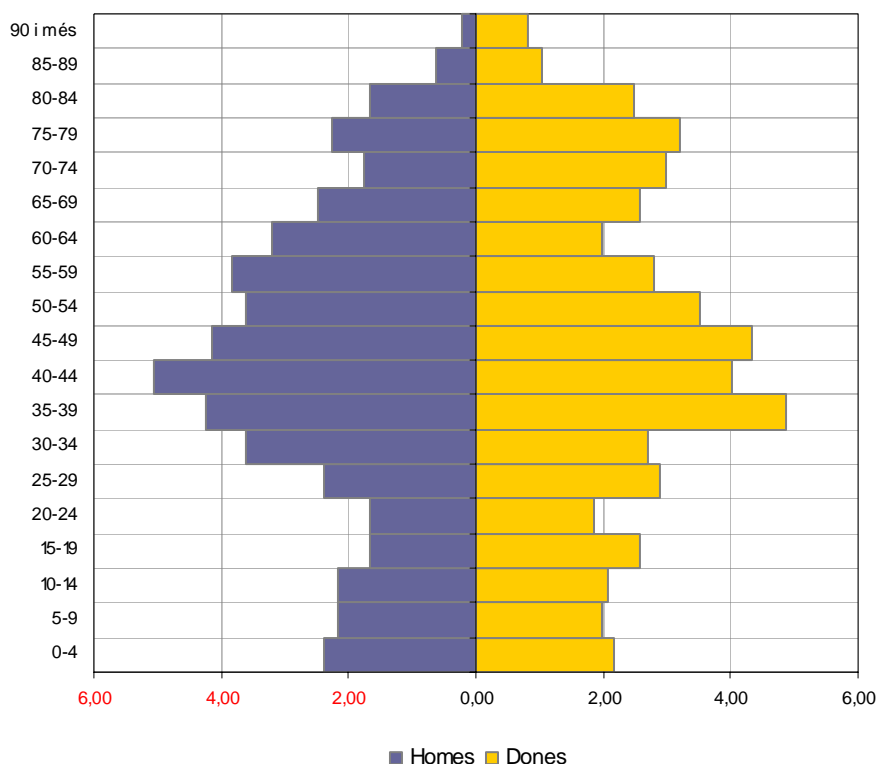
TAULA XVII. Evolució de la població dels nuclis del municipi de Costitx (1998-2007)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'IBESTAT

Com es pot comprovar els habitants del municipi estan concentrats en un únic nucli de població mentre que la resta estan distribuïts en el sòl rústic del terme, vivint en disseminat. Al 2007 el 64,63% dels habitants de tot el municipi vivien al nucli de Costitx, de tal manera que el 35,37% restant ho feien al camp. Aquesta relació ha anat variant en els darrers anys, ja que al 1998 la proporció era de 73,62% a Costitx enfront a 26,38% en disseminat. Així, es pot afirmar que, malgrat que s'hagi donat un creixement d'efectius en el municipi en números absoluts de 118 habitants, aquests s'han concentrat en el sòl rústic, ja que el nucli urbà de Costitx manté el mateix número d'habitants que el 1998, mentre que els habitants en disseminat s'han incrementat en un 8,98%.

Estructura de la població

Tal i com es comentava a l'inici del capítol, l'estructura per edats serà objecte d'estudi pel total municipal. A continuació us presentam la piràmide per sexes i edats de la població del municipi per a l'any 2007.

GRÀFIC 5. Piràmide de població del municipi de Costitx (2007)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'IBESTAT

La forma de la piràmide s'aproxima a la típica forma bulb, de les poblacions amb un baix índex de natalitat, amb una base de la piràmide estreta, i un cos central més ampli. Cal dir que, al tractar-se d'un municipi de poca població la piràmide resultant és poc representativa i les irregularitats són molt apreciables. Com a resultat de la recuperació demogràfica dels darrers anys, la natalitat ha augmentat molt lleugerament, fet que es palesa en un petit eixamplament secundari a la base.

Els grups d'edat més nombrosos són: el de 35-39 (9,10%), el de 40-44 (9,10%) i el de 45-49 (8,48%). Aquest fet és conseqüència del *Baby Boom* dels anys 60 i 70; així com de la immigració actual, posat que la majoria dels immigrants, habitualment, es troben repartits entre els grups d'edat adults joves (entre 20-45 anys).

Des dels grups de població adulta jove s'observa una progressiva disminució d'efectius cap al cim de la piràmide, essent més accentuada en els homes que en les dones, com a conseqüència d'uns valors de mortalitat específica superiors en ells a totes les edats. No obstant s'ha de recalcar que la disminució no és constant i es mostren moltes irregularitats en l'estructura per edats, ja que es tracta d'un contingent de població molt reduït.

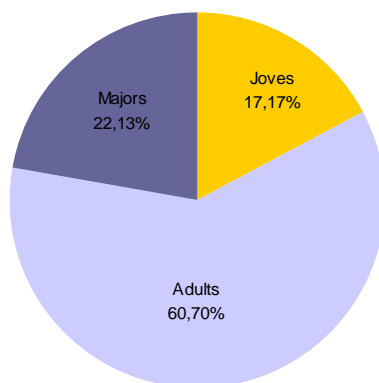
A la taula següent es compara la població Costitx, Mallorca i Balears, per grans grups d'edat. S'han definit tres grans grups d'edat: joves de 0 a 19 anys, adults de 20 a 64 anys i majors de més de 64 anys. En molts casos el grup de joves s'estableix en edats compreses entre 0 i 15 anys, però les pautes demogràfiques i socials han anat canviant a les darreres dècades de tal forma que la inserció en el món laboral cada vegada es produeix més tard, i aquest fet ens condueix a establir uns grups d'edat més d'acord a la realitat de la societat actual. A més, la distribució per grups quinquennals d'edat que s'obté de les fonts mencionades, afavoreix més la distribució de 0 a 19 anys.

Com es pot veure a la següent taula, la població de Costitx està bastant més envellida que la de Mallorca i les Balears. Així, el gruix de majors es troba entorn un 8% superior al de les Illes i Mallorca, en detriment, sobretot, del grup d'adults. Els percentatges de joves de Costitx són un 3% inferiors als de la Mallorca i el conjunt de les Illes.

Grups d'edat	COSTITX		BALEARS		MALLORCA	
	Població	%	Població	%	Població	%
Joves	166	17,17	207.197	20,10	164.600	20,21
Adults	587	60,70	682.399	66,21	534.589	65,65
Majors	214	22,13	141.054	13,69	115.086	14,13

TAULA XVIII. Població per grans grups d'edat, 2007

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'IBESTAT

GRÀFIC 6 . Població per grans grups d'edat. Costitx 2007

Font: Elaboració pròpia, a partir de dades de l'IBESTAT

Origen de la població

Als següents diagrames circulars s'estableixen les proporcions de població nascuda a Balears, a una altra Comunitat Autònoma de l'Estat Espanyol, i a l'estranger, a data de l'1 de gener de 2007, per a les Illes Balears, Mallorca i Costitx. El que no es reflecteix en aquesta gràfica, perquè no hi ha dades disponibles a l'IBESTAT és la població nascuda a l'illa de Mallorca, en els casos de Mallorca i Costitx.

GRÀFIC 7 . Origen de la població a Costitx, Balears i Mallorca

Font: Elaboració pròpia, a partir de dades de l'IBESTAT

Si es compara Costitx amb la resta de Mallorca o les Illes Balears, es comprova que el pes dels nascuts a Balears de Costitx és entorn un 20% superior que els nascuts a Balears de la Comunitat i de Mallorca. Aquest fet va en detriment, sobretot, del percentatge de nascuts a altres Comunitats Autònomes i dels estrangers. Així els nascuts a altres Comunitats Autònomes representen a Costitx el 10,24%, mentre que en el conjunt de Mallorca i Balears és del 22,72% i 23,95% respectivament. El mateix passa amb el pes dels estrangers que és uns 7 punts inferior al pes d'aquest col·lectiu a Mallorca i a les Illes.

A la taula següent es representen desglossats aquests percentatges segons la Comunitat Autònoma d'origen en el cas de nascuts a altres indrets de l'estat espanyol i segons l'estat en el cas d'estrangers.

Per CA de naixement	Total	Homes	Dones
Total	967	475	492
Andalusia	25	13	12
Aragó	0	0	0
Astúries	0	0	0
Balears	742	360	382
Canàries	5	3	2
Cantàbria	1	0	1
Castella–Lleó	7	5	2
Castella–la Manxa	7	5	2
Catalunya	29	14	15
Comunitat Valenciana	6	2	4
Extremadura	2	2	0
Galícia	3	3	0
Madrid	8	6	2
Múrcia	2	1	1
Navarra	0	0	0
País Basc	4	2	2
Rioja	0	0	0
Ceuta	0	0	0
Melilla	0	0	0
Estranger	126	59	67
Per país de nacionalitat			
Espanya	851	419	432
Itàlia	3	3	0

Regne Unit	20	6	14
Alemanya	51	30	21
Romania	3	2	1
Marroc	4	1	3
Argentina	1	1	0
Colòmbia	1	0	1
Resta	33	13	20

TAULA XIX. Població del municipi de Costitx, segons CA o país d'origen (2007)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'IBESTAT

Per Comunitats Autònomes els andalusos, els catalans són els que tenen un nombre d'efectius superior. En el cas d'estrangers els més nombrosos al municipi de Costitx són els alemanys seguits dels britànics. En total, els immigrants comunitaris representen el 58,73% dels efectius nascuts fora de l'estat. Un dels trets característics és la gran dispersió de nacionalitats que es dona de la resta d'estrangers, ja que el 26,2% restant (darrera categoria) inclou habitants d'altres països no citats a la taula anterior, mentre que magrebins o sud-americans són poc importants.

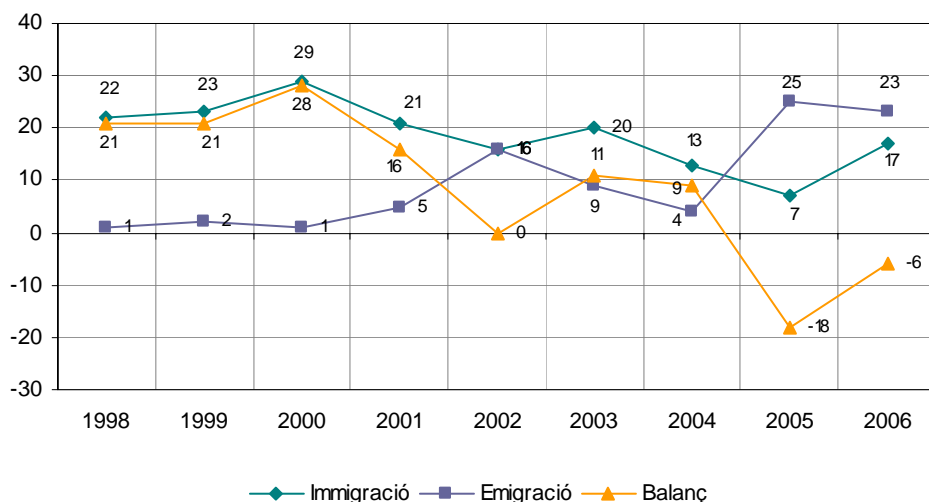
Migracions

Apartat molt lligat a l'anterior on el que ens interessa és caracteritzar l'evolució del nombre d'immigrants i emigrants dels darrers anys. El que volem conèixer és el balanç migratori per al municipi de Costitx en els darrers anys.

El balanç migratori ha estat positiu entre 1998 i el 2004, pel que fa al balanç immigrants–emigrants i al total d'altres i baixes. Mentre que pel balanç de les migracions internes va ser positiu entre 1998-2003, ja que només te en compte els moviments interns de les Balears.

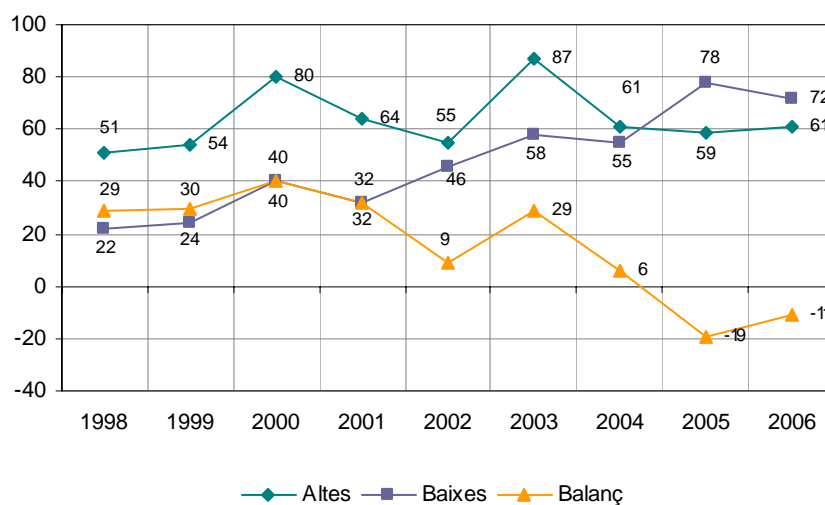
Com s'ha explicat a la introducció, és necessari partir del principi que el significat de les dades és baixa, ja que s'està treballant amb una mostra molt petita. Aquest fet explica l'aleatorietat dels resultats.

A les següents gràfiques es mostra l'evolució del nombre d'immigrants i emigrants i també de totes les altres i baixes des del 1998 pel municipi de Costitx. Quant al balanç d'immigrants i emigrants, es pot veure com ha experimentant fluctuacions cícliques i que es dibuixa una tendència descendent. Entre 1998-2000 va créixer, a partir del 2000 segueix una tendència a la disminució, que acaba amb els valors negatius del 2005 i 2006.

GRÀFIC 8 . Evolució del nombre d'immigrants i emigrants (1998-2006)

Font: Elaboració pròpia amb dades de l'IBESTAT

El balanç total d'altres i baixes es manté amb valors positius fins el 2004, malgrat els mínims del 2002 i el mateix 2004, i el 2005-2006 s'han donat els valors negatius, que han motivat el decreixement de la població o creixement negatiu que s'explicava al principi del capítol de demografia.

GRÀFIC 9 . Evolució del nombre d'altres i baixes (1998-2006)

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'IBESTAT

1.4.2 Projecció demogràfica 2008-2018

Introducció

La finalitat de les projeccions demogràfiques és la de constituir-se en una eina que redueixi el grau d'incertesa sobre el futur, triant del ventall de situacions possibles aquella o aquelles que semblen més previsible, en funció de l'evolució passada dels components demogràfics i de les hipòtesis que es formulen sobre la seva evolució

futura. En aquest sentit per la present adaptació del planejament urbanístic de Costitx al PTM és de vital importància poder conèixer o tenir una idea de quines seran les tendències futures de la població, per tal de planificar en conseqüència.

Cal senyalar que les projeccions demogràfiques presenten un marge d'incertesa que depèn de factors molt diversos, com el seu abast temporal, l'àmbit territorial, els grups d'edat considerats i la situació, menys o més clara, en relació als cicles demogràfics de llarga durada. Per una banda, la incertesa de les projeccions creix en funció de l'allargament del seu abast temporal.

En el present apartat procedirem a elaborar una projecció de població pel municipi de Costitx, perquè ens serveixin de base a l'hora d'elaborar el planejament. L'objectiu d'aquest estudi és preveure l'evolució dels efectius de població, pel municipi en els propers 10 anys. Cal senyalar que les projeccions de població en municipis de poca població tenen una major dificultat, ja que qualsevol petit canvi conjuntural pot motivar un canvi important en l'estructura demogràfica.

En el cas que ens ocupa es projectarà la població de Costitx seguint dues hipòtesis diferents, per tal d'acotar al màxim la seva població futura. Partint de la població del 2007 com a referència, per cada hipòtesis s'establiran dos horitzons temporals, un l'1 de gener de 2013 i l'altre l'1 de gener de 2018. L'horitzó temporal escollit és d'uns 10 anys, cosa que permet assegurar una major fiabilitat de la projecció (en general es considera que amb un horitzó superior als 15 anys la fiabilitat es redueix, ja que no solament els naixements són projectats sinó que també ho han estat les mares). D'altra banda, les projeccions són més fiables com major nombre d'efectius té la població de partida. La població de Costitx té un pes molt poc rellevant com perquè sigui representativa la seva projecció, no obstant es farà una aproximació al comportament demogràfic previst. Un problema que s'ha detectat són les diferències d'efectius detectades entre diferents fonts, que han constituït un petit entrebanc, tal i com veurem més endavant.

Per a dur a terme les projeccions de població s'ha fet servir el mètode clàssic dels components. Aquest tipus de projecció permet obtenir directament les estructures poblacionals per sexe i grup d'edat quinquennal, dels estadis projectats, és a dir que el resultat d'aquestes projeccions serà una piràmide de població.

Aquest mètode consisteix en projectar els diferents fenòmens que afecten al creixement d'una població (mortalitat, fecunditat i migracions) per a integrar-los posteriorment en el sistema de la projecció. L'avantatge d'aquest mètode, a diferència dels basats en l'extrapolació de les taxes de creixement, és que permet especificar el comportament futur de cadascun dels fenòmens demogràfics i considerar la interrelació que es produeix entre ells i els canvis en les estructures poblacionals. Un altra avantatge d'aquest mètode és el que comentàvem abans que l'"output" desagrega la població per sexe i edat.

Població de partida

Com explicàvem abans, se'ns han plantejat dubtes a l'hora d'elegir la població de partida per a les projeccions de població a realitzar. Disposem de les dades de la població del padró municipal de Costitx en data a 1 de gener de 2007, dades proporcionades per l'Institut d'Estadística de les Illes Balears (IBESTAT). Les dades d'aquesta font suposen uns efectius de 967 habitants, dels quals 475 són homes i 492 dones, per iniciar els processos de projecció.

A part d'aquesta població hem elaborat una nova estructura batejada amb el nom **d'estructura comptable** de població, per tal de veure possibles mancances o infravaloracions. L'estructura comentada es va obtenir per a l'any 2007 i d'aquesta manera es podria comparar amb les dades anteriors. Per aconseguir el valor definitiu es va partir de la població del padró de 2001 de l'IBESTAT, i llavors es varen anar comptabilitzant tots els moviments naturals i migratoris registrats, segons dades de l'IBESTAT. El resultat d'aquest recompte ens dona uns resultats bastant semblants de les dues fonts. La població de Costitx l'any 2001 era de 931 habitants, dels quals 458 eren homes i 473 dones.

Si comparam les xifres oficials dels padrons amb les de l'estructura comptable, comprovam com les diferències són mínimes. És a dir, que les dades del moviment natural (defuncions i naixements) i les dels moviments migratoris (immigració i emigració) aplicades a l'estructura per edats del 2001, ens donen uns valors lleugerament més grans respecte a la població del padró del 2007, i també respecte a la població de l'IBESTAT dels respectius anys. Aquestes diferències ens fan pensar que les dades de moviments naturals o migratoris poden estar mal quantificades en el seu total. Si consideram que els moviments naturals tenen uns procediments de registre molt més estandarditzats, podem deduir que les diferències podrien ocultar-se darrera els moviments migratoris.

En el període 2001-06, segons les dades de l'IBESTAT, hi va haver al municipi de Costitx un balanç migratori positiu de 46 efectius, tenint en compte el balanç total d'altres i baixes, que inclou els migrants estrangers, els moviments interns de la Comunitat Autònoma i amb altres CC.AA. de l'Estat Espanyol. En canvi, resulta que, en data a 1 de gener de 2006, hi havia 228 estrangers o nascuts a altres Comunitats Autònomes, un 26,36% de la població total del municipi, mentre que l'any 2001 la població immigrada (estrangers i nascuts a altres CCAA) era de 214 habitants (el 22,98% de la població de Costitx). Podem partir, doncs, de la base que els moviments migratoris provoquen alguns errors en els registres de població. No obstant en el cas de Costitx aquests errors són molt petits, ja que estem parlant d'un contingent demogràfic reduït.

Totes les indagacions realitzades ens permeten arribar a la conclusió que la població de partida sigui la del padró de Costitx a 1 de gener de 2007. D'aquesta manera les projeccions que es duren a terme, hauran d'assolir els horitzons de 1 de gener de 2013 i 1 de gener de 2018.

A partir d'ara es detallaran les dues hipòtesis plantejades, per cada un dels components que es projectaran: mortalitat, fecunditat i migracions.

Hipòtesi 1

Mortalitat

La mortalitat és el component demogràfic que ha tingut i que previsiblement tindrà una evolució més constant. Els avanços mèdics, higiènics i socials han provocat un procés històric amb una tendència a la reducció de les probabilitats de morir, cosa que ha significat un conseqüent augment de l'esperança de vida.

Per elaborar les corresponents projeccions s'han analitzat les dades d'esperança de vida i les taxes de mortalitat específica per cada grup d'edat, de Mallorca i les Balears, pel període 2000-2006, disponibles a l'IBESTAT.

Pel que fa a l'esperança de vida aquesta ha tingut una evolució constant de millora des de 1998, tal i com es pot observar a la següent taula:

		1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
Balears	Homes	74,89	74,90	75,92	76,37	76,87	77,26	77,40
	Dones	81,84	82,04	82,56	82,83	83,06	83,42	83,61
Mallorca	Homes	74,63	74,67	75,65	76,21	76,75	77,19	77,36
	Dones	81,89	82,00	82,46	82,63	83,01	83,41	83,54

TAULA XX. Evolució de l'esperança de vida

Font: IBESTAT

A partir de les dades anteriors s'han projectat les dades d'esperança de vida per als propers anys, concretament fins a data d'1 de gener de 2018. S'ha donat per suposat que es produirà un increment de la mateixa amb els mateixos termes que s'ha donat en el període 2001-06.

Les taxes de mortalitat específica calculen per cada grup quinquennal d'edat, les defuncions sobre el total de població del grup. Les dades de defuncions i les dades de població de cada grup d'edat s'han extret de la informació demogràfica de l'IBESTAT. En aquest sentit utilitzarem dades de mortalitat de Mallorca, ja que les de Costitx no serien reals, pel problema abans esmentat de poca població.

Les taxes de defunció presenten uns valors molt baixos, propers a zero, en els grups d'homes d'entre 5 fins a 29 anys i en els de dones fins els 39. Sembla molt difícil que en els propers 10 anys es puguin millorar les taxes d'aquests grups, ja que són prou baixes. Pel que fa a la taxa de mortalitat infantil, aquesta presenta un comportament bastant regular en el conjunt de Mallorca, amb valors lleugerament superiors al zero.

A partir dels grups enunciats abans, la millora de l'esperança de vida pot afectar positivament, fent que es redueixi la taxa de mortalitat específica. Les taxes presenten uns valors més elevats que són susceptibles de ser millorats.

L'anàlisi previ ens ajudarà a definir la hipòtesi de mortalitat, per aquesta projecció. En aquest sentit s'han establert uns índexs de probabilitat de pas per cada un dels grups quinquennals d'edat de Mallorca, que seran aplicats a la projecció. Aquesta probabilitat o perspectiva de pas indica la probabilitat que una persona de sexe **S** i d'edat **X** assoleixi l'edat $x+5$, cinc anys més tard.

Aquesta probabilitat de pas representa la que hi hauria de mitjana en el període 2008-2013 i en el període 2013-2018, segons les projeccions fetes de l'esperança de vida i de les taxes de mortalitat específica. En els primers quatre grups de població masculina i fins al grup de 40 anys en població femenina es mantindran les mitjanes de probabilitat de pas del període 2001-2006, perquè com dèiem abans és poc probable que puguin millorar-se. A partir d'aquests grups d'edat si que es proposen les probabilitats de pas projectades.

Fecunditat

El nombre futur de naixements depèn de l'evolució dels nivells de fecunditat i dels canvis en el volum i l'estructura de dones en edat fèrtil. Per tant, es poden donar situacions en què el nombre de naixements augmentés degut a un increment del nombre de dones en edat fèrtil (fins i tot si aquestes reduïssin els seus nivells de fecunditat). També és possible una situació inversa, hi podria haver una reducció en el nombre de naixements degut a un decreixement del nombre de dones en edat fèrtil a

pesar que aquestes haguessin augmentat els seus nivells de fecunditat. En aquest sentit, el mètode que s'ha escollit per a la realització d'aquesta projecció de la població del municipi de Costitx, té en compte tant les modificacions futures en el volum de dones en edat fèrtil com els canvis en els seus nivells de fecunditat.

En primer lloc, com en el cas de la mortalitat, s'ha procedit a estudiar les taxes de fecunditat dels anys previs a la projecció (2001-2006), per a les Illes Balears, per a Mallorca i pel municipi de Costitx. Aquestes taxes relacionen els naixements per cada grup quinquennal d'edat de dones, amb el volum total d'efectius d'aquest grup. Les fonts utilitzades en el càlcul de la fecunditat han estat les següents:

- Les dades de naixements per grup d'edat de la mare provenen de l'IBESTAT. Aquesta informació es té a nivell anual a partir de 2001.
- Les dades de població per cada un dels grups d'edat de les mares, per els anys esmentats són també de la mateixa font.

La Taxa de Fecunditat General, calculant la mitjana entre el 2001-06 presenta els següents resultats:

Grups edat de les dones	Balears	Mallorca	Costitx
10-19	6,50	6,51	3,52
20-24	36,59	36,48	0,00
25-29	69,80	69,53	76,43
30-34	92,08	92,44	117,89
35-39	46,52	46,24	60,87
40-44	8,92	8,61	23,26
45-49	0,58	0,49	0,00

TAULA XXI. Evolució de la fecunditat per edats. Mitjana 2001-06 (‰)

Font: IBESTAT

Els resultats a Balears i Mallorca presenten un comportament molt semblant per a tots els grups d'edat de dones, mentre que Costitx presenta uns valors més irregulars. Aquestes fluctuacions en la fecunditat de Costitx es deu a la reduïda població, i per tant no es pot fer servir com a base de l'estudi.

Quant a l'evolució de la fecunditat durant els darrers anys, es dona un retard general en l'edat de la mare. Així, les edats de 35-39 anys augmenten una mica la seva importància, a la vegada que disminueix la fecunditat en mares d'entre 25-29 anys. S'ha de senyalar que en els grups de dones majors de 30 anys la fecunditat ha anat augmentant, durant la darrera dècada, al mateix temps que s'anava reduint la de grups de mares més joves (entre 20-29 anys).

Com hipòtesi de fecunditat per aquesta projecció es planteja que les taxes es mantindran estables, com les actuals a partir de 2008 i fins a l'any 2018. Escollirem les taxes de fecunditat per edats de Mallorca per la diferència que es dona amb les de Costitx, ja que no hi ha un volum de població suficientment gran com perquè les dades siguin representatives.

És possible que aquestes taxes en els propers anys puguin augmentar lleugerament, amb la qual cosa també s'incrementaria el número de naixements, de totes maneres

les diferències serien de poca consideració i no tindrien gaire repercussió en l'estructura de la població resultant.

Migracions

Les migracions són el component demogràfic més difícil de predir, per la multiplicitat de factors que hi intervenen. A més, cal tenir en compte que en el cas d'àmbits territorials reduïts, com és el cas de Costitx, constitueixen el factor demogràfic més determinant de l'evolució futura de la població.

En termes generals, els aspectes fonamentals a l'hora d'esbossar el nivell i l'estructura de les migracions en un municipi són les següents: les perspectives d'evolució social i econòmica de la societat en el seu conjunt, les característiques pròpies del municipi (grandària del terme municipal, existència de diversos nuclis de població, plans d'urbanisme) i la situació relativa d'aquest municipi dins del territori que l'envolta (accessibilitat, relacions funcionals –jeràrquiques o complementàries–, nivells de mobilitat residencial i de mobilitat obligada –per treball o estudi–, "especialització" social i econòmica del municipi, etc.). Aquests aspectes generals es concreten en el binomi família-habitatge, que es troba relacionat, per un costat, amb la formació de noves famílies i, per un altre, amb la qualitat, el règim de tinença i l'accés al mercat de l'habitatge.

En el cas concret del municipi de Costitx, el binomi família-habitatge vindrà determinat per la previsió de construcció de nous habitatges i per l'evolució de l'ocupació dels habitatges construïts. El parc d'habitatges construïts és prou important, 487 (segons el cens del 2001 elaborat per l'INE), dels quals uns 68 estan buits. És a dir, que hi hauria unes 204 places desocupades. Això, dona un cert marge perquè la població pugui continuar creixent.

Abans d'establir els volums de població immigrant i emigrant que s'hauran de projectar en els propers anys, s'ha procedit a analitzar aquests fenòmens pel període 1993-06, pel municipi de Costitx i Mallorca, utilitzant les dades disponibles a l'IBESTAT:

- Dades d'immigrants i emigrants per grups quinquennals d'edat i sexe, des del 2001 fins l'any 2006. Per grups d'edat i sexe s'han utilitzat les dades referents a l'illa de Mallorca, ja que no disposem de suficients dades a nivell municipal i aquestes tampoc serien prou significatives. A nivell municipal les dades d'immigrants i emigrants per grups d'edat esta distorsionada, pel poc volum de migrants.
- Padró municipal de Costitx i Mallorca 2007. D'aquí s'han fet servir dades referents a l'origen de la població.

Una vegada revisada l'evolució d'aquestes xifres el que comprovam és el que ja s'ha fet referència anteriorment, de manca de concordança entre les dades dels moviments migratoris (immigrants i emigrants) i el padró d'habitants. Considerant aquests moviments, al municipi de Costitx haurien arribat en els darrers 5 anys un balanç favorable de només 12 migrants estrangers. Aquestes xifres són diferents si tenim en compte que segons el padró de 2006 (IBESTAT) vivien a Costitx 130 estrangers, i que al 2001 n'hi vivien 133. Però tampoc quadra la xifra de 46 altes experimentades en 5 anys, quan ens referim al total d'altes i baixes (inclou migracions internes i externes) entre 2001-06, quan la població de 2001 era de 931 habitants i la de 2007 de 967. A pesar de tot, nosaltres ens basarem en els fluxos migratoris oficials, concretament amb el conjunt d'altes i baixes. Aquestes dades ens serviran per determinar les hipòtesis de futur, ja que aquests marquen de manera general les tendències seguides i l'evolució

que segueix la població.

Analitzant les dades existents sobre els moviments migratoris tenim que el comportament experimentat a Costitx ha estat molt irregular durant els darrers anys, amb pèrdues de població els anys darrers anys 2005-06.

Aquesta seqüència ens mostra els moviments migratoris i el total d'altres i baixes que s'han donat durant els anys estudiats:

Migracions internes	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Altes	43	39	67	48	52	44
Baixes	27	30	49	51	53	49
Balanç	16	9	18	-3	-1	-5
Migracions externes						
Immigració	21	16	20	13	7	17
Emigració	5	16	9	4	25	23
Balanç	16	0	11	9	-18	-6
TOTAL ALTES I BAIXES						
Altes	64	55	87	61	59	61
Baixes	32	46	58	55	78	72
Balanç	32	9	29	6	-19	-11

TAULA XXII. Evolució del balanç de les altes i baixes i les migracions 2001-06

Font: IBESTAT

Les dades d'efectius totals d'immigrants extrapolats s'han distribuït segons l'estructura per sexes i edats de la immigració a Mallorca. S'ha fet així perquè no hi ha suficients dades desglossades a nivell municipal i perquè es considera que la població de Costitx és massa petita com perquè aquestes dades siguin representatives, ja que presenta fortes irregularitats.

L'evolució de les immigracions respon a un increment constant que s'ha romput els darrers anys, amb un descens. Els habitants estrangers són majoritàriament alemanys i britànics, i representen entorn al 59 % de la població estrangera del municipi.

També s'han estudiat les emigracions, que bàsicament en el cas de Costitx varen ser superiors els darrers anys als precedents i inclòs han superat les immigracions, donant els resultats de creixement negatiu esmentats anteriorment. L'evolució entre 2001 i el 2006 ha tingut una tendència irregular, acabant els darrers anys amb uns valors negatius del balanç total migratori.

Com **hipòtesi dels moviments migratoris** s'ha considerat que aquests difícilment podran créixer més, per mor de la conjuntura econòmica. No obstant, prendrem com a model el fet que durant els anys 90 ja es va donar una crisi econòmica, que va condicionar els moviments migratoris del moment.

En aquest sentit, es preveu en aquesta projecció que les xifres d'immigrants es mantindran en els propers anys, amb valors semblants a les mitjanes calculades pels anys 1993-98. Es tracta del quinquenni posterior als anys de crisi econòmica de finals de segle passat. Cal comentar que el fenomen de la immigració es considera de manera deslligada de l'estructura de població per edats i sexes de la partida.

Com hipòtesi de les emigracions prendrem com a base les dades dels mateixos anys que per les immigracions (entre 1993-98). Es tracta d'una previsió al manteniment registrat a partir de les dades d'aquell moment. Igual que passava a les immigracions els moviments per emigració es consideren a part de l'estructura de població de partida.

Les dades de referència, entre 1993-98, permeten establir un escenari de creixement molt suau, amb petits augments de població segons els balanços entre el creixement natural i el balanç migratori. Per tant, ens donarà un creixement continu de la població, però relativament reduït.

Hipòtesi 2

Mortalitat

Per establir la mortalitat en la segona hipòtesi mantindrem els mateixos valors que en la primera, donat que estem parlant de l'esdeveniment demogràfic amb un comportament més regular i constant.

Fecunditat

Mantindrem els valors de la hipòtesi 1, en la qual es preveia el manteniment de la fecunditat actual, partint de les xifres de 2001-06. Per l'aplicació d'aquestes taxes s'ha calculat la mitjana de les taxes de fecunditat específica per cada un dels grups d'edat de dones en edat de procrear del període 2001-06, per Mallorca, ja que en el cas de Costitx es donaven irregularitats pel reduït contingent poblacional.

Migracions

La situació econòmica actual que manté un estancament dels creixements no preveu, en principi, grans canvis a curt termini. No obstant, es fa molt difícil poder establir unes hipòtesis migratòries, ja que hi ha una gran incertesa en la situació actual, amb una situació econòmica imprevisible.

Per aquest motiu, la hipòtesi 2 planteja un escenari en el qual les dades d'immigració i emigració de Costitx siguin les mateixes que els nivells experimentats els darrers anys. Així doncs ens basarem amb les xifres mitjanes dels anys 1993-06. Es tracta d'un període en que s'ha donat un creixement moderat, però continu.

Per estudiar l'estructura dels migrants (immigrants i emigrants) ens basarem amb la que s'ha donat en el conjunt de Mallorca, ja que no disposem de suficients dades a nivell municipal. Les xifres d'immigrants projectats per cada any estan completament deslligades de l'estructura de població de Costitx, perquè se suposa que és un fenomen que es mou amb uns paràmetres completament diferents.

La hipòtesi 2 es planteja amb el mateixos termes per les emigracions que per les immigracions, és a dir, que es mantenen els valors experimentats entre el 1993-2006.

Elaboració de la projecció

Per dur a terme les dues projeccions de la població del municipi de Costitx, a partir de les dades obtingudes per cada un dels components, s'ha seguit el següent procés.

- En primer lloc s'ha aplicat l'índex de probabilitat de pas a cada un dels grups per sexe i edat de la població inicial, a 1 de gener de 2007. D'aquesta manera s'ha

obtingut la població per grups a l'any 2013, tenint en compte només la mortalitat.

- En segon lloc, s'han aplicat els índexs de fecunditat als grups de població femenina de la població inicial. D'aquesta manera s'han obtingut els naixements que es donaran en el primer quinquenni estudiat, aquest grup de població formarà el grup de 0-4 anys a l'any 2013. Als efectius en qüestió també se'ls aplica el coeficient de probabilitat de pas, abans d'afegir-se a la població sortint en el punt anterior.
- En aquest moment es disposa de la població pel 2013 tenint en compte només els moviments naturals. El tercer pas és calcular el balanç migratori, per grups d'edat i sexe, aplicant també a la població resultant del balanç els índexs de probabilitat de pas i de fecunditat. Aquestes xifres s'afegeixen a la població resultant dels dos primers punts. El resultat és la població projectada per a l'any 2013.

Un cop es tengui la població del 2013, es projectarà la del 2018, seguint les mateixes passes, i de la mateixa manera es durà a terme la projecció, amb els paràmetres de la segona hipòtesis.

Principals resultats

Els resultats que s'exposen i comenten a continuació són els que han sortit de projectar la població inicial segons les hipòtesis plantejades, qualsevol canvi a les taxes de fecunditat utilitzades o en els models de migració definits, podria fer variar els resultats finals.

	2007	2013	2018
1a Hipòtesi	967	1.022	1.060
2a Hipòtesi	967	1.055	1.140

TAULA XXIII. Projecció de la població al municipi de Costitx 2007-2018

Font: Elaboració pròpia

A la taula es veu l'evolució de la població al llarg dels propers 10 anys. Com podem observar el creixement de la 1ª hipòtesi és lleuger (entorn a l'1% de mitjana de creixement anual), mentre que a la 2ª hipòtesi es planteja un escenari amb un creixement moderat condicionat pel manteniment d'un balanç positiu en els moviments migratoris que es poden mantenir a curt termini, amb un mitjana de creixement de l'1,8% anual.

Els resultats per al 2013 es mouen entre els 1.022 habitants i els 1.055 habitants, hi ha una diferència de 33 habitants, entre les dues hipòtesis. La diferència entre les dues poblacions està en el nombre d'immigrants projectats, en un cas, el primer, es mantindrien unes xifres baixes semblants a les que es varen donar els anys 1993-98, i a l'altre que preveu un lleuger creixement del nombre d'immigrants arribats amb els valors assolits durant els darrers anys (1993-06). Cal senyalar que els moviments migratoris poden estar molt condicionats per la greu situació econòmica actual, i per tant podrien variar respecte el que es preveu.

A l'any 2018 i si es continuen aplicant les hipòtesis plantejades tindríem una diferència de 80 efectius. És probable que les xifres de població es moguin entre els valors donats per les dues projeccions. No obstant, com ja hem dit, s'ha de tenir en compte que un canvi en alguna de les hipòtesis plantejades, com un augment sobtat de la immigració o d'un descens brusc de la mateixa podrien fer variar els resultats que s'han obtingut en el disseny d'aquestes projeccions.

Pel que fa a l'estructures per edat i sexe, resultants per a l'any 2013-2018, comentar

els següents aspectes:

	2007	Hipòtesi 1 (%)		Hipòtesi 2 (%)	
		2013	2018	2013	2018
0-19 anys	17,17	16,48	15,32	16,65	15,50
20-64 anys	60,70	59,08	57,24	59,54	57,82
65 i més anys	22,13	24,44	27,44	23,81	26,68

TAULA XXIV. Projectió de la població al municipi de Costitx per grups d'edat 2013-2018

Font: Elaboració pròpia

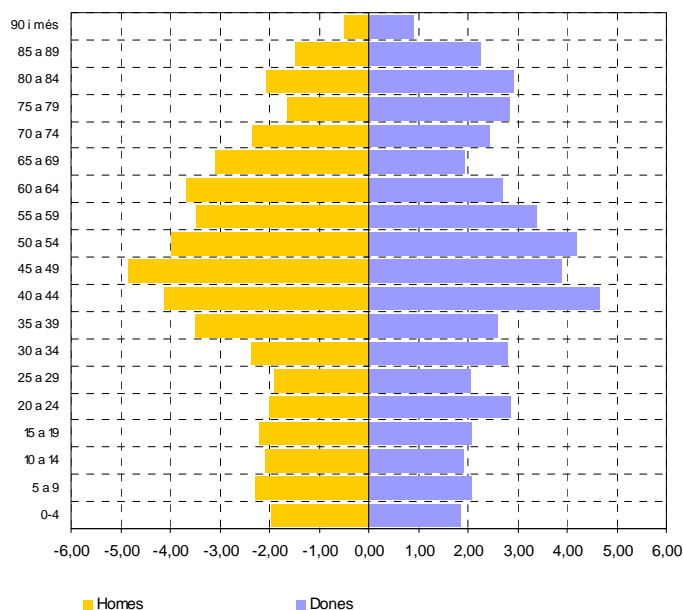
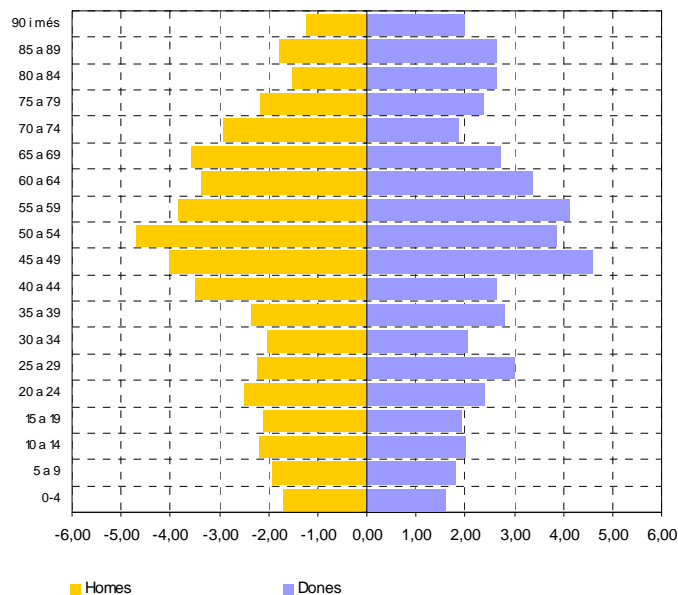
Si analitzam els resultats de la població projectada per grans grups d'edat el primer que s'ha de destacar és la tendència general a un acusat envelliment, ja que amb les dues hipòtesis plantejades la població de 65 i més anys augmenta el pes percentual en el conjunt de la població.

La hipòtesi 1 és la que preveu un major envelliment de la població. La població jove (0-19 anys) passaria del 17,17% a representar el 16,48% i el 15,32% pels anys 2013 i 2018 respectivament. El grup que augmentaria més és el de 65 anys i més, que passaria del 22,13% actual, al 24,44% i 27,44%. Per tant, es donaria un notable envelliment de la població, que s'explicaria pel manteniment de les baixes taxes de creixement natural actuals i per l'arribada d'un nombre reduït d'immigrants.

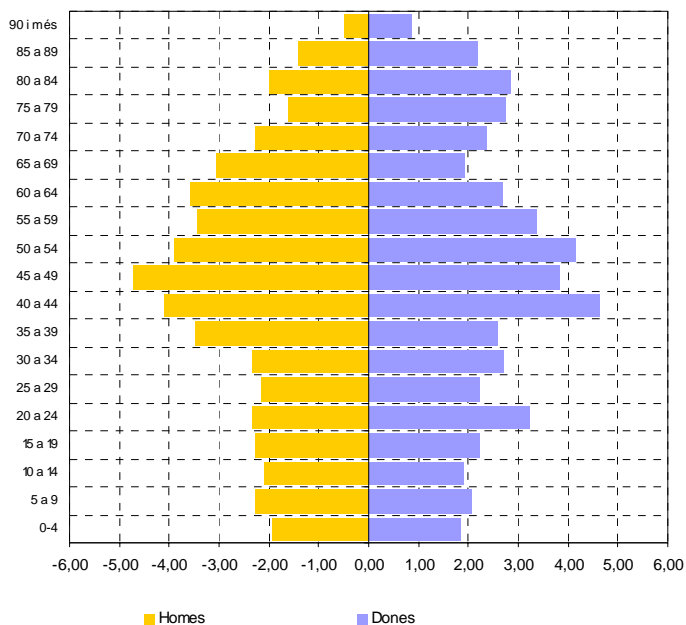
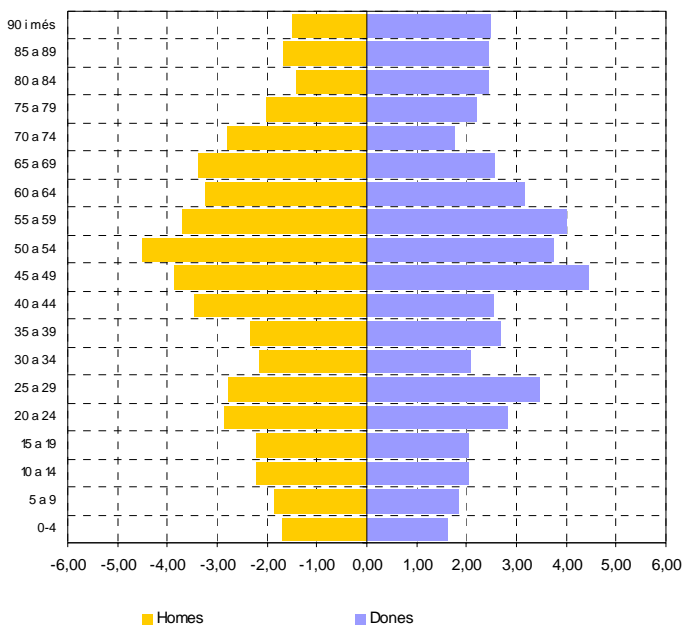
La hipòtesi 2 preveu un menor augment de l'envelliment de la població, menys acusat que a l'anterior hipòtesi. Així la població jove passaria del 17,17% al 15,50% i el grup de vells del 22,13% al 26,68%. Com ja hem dit les baixes taxes de creixement natural motiven que el percentatge de població jove disminueixi en favor de les edats velles, que es veuen beneficiades per l'increment en l'esperança de vida. Però el que resultaria clau en aquest sentit seria el manteniment d'un balanç migratori prou important, que afecta a població adulta majoritàriament. No obstant no suposaria un rejueniment de la població i és mantindria el procés d'envelliment que es dona.

El grup d'edat de 0 a 4 anys experimenta una lleugera baixada, que s'explica per un manteniment de la fecunditat general, que com hem dit, és la mateixa del anys precedents 2001-06, i la disminució de dones en edat de procrear, ja que arriben a ella generacions més buides. El fet que arribin a les edats citades generacions poc nombroses es deu a la disminució de la natalitat que es va donar després del conegut *boom demogràfic* i que els immigrants arribats no contraresten aquest efecte.

Cal destacar dintre de l'envelliment generalitzat, l'increment dels grups d'adults vells (entre 45-64 anys) respecte els adults joves (entre 20-44 anys) fruit de l'arribada constant d'immigrants. Les diferències d'estructura d'edat de les dues hipòtesis, són poc rellevants, i difícilment perceptibles a primera vista. Aquestes diferències es donen sobretot en els efectius totals.

Piràmide de població. Costitx 2013. Hipòtesi 1**Piràmide de població. Costitx 2018. Hipòtesi 1****GRÀFIC 10 . Piràmides de població projectades 2013-2018. Hipòtesi 1**

Font: Elaboració pròpia

Piràmide de població. Costitx 2013. Hipòtesi 2**Piràmide de població. Costitx 2018. Hipòtesi 2****GRÀFIC 11 . Piràmides de població projectades 2013-2018. Hipòtesi 2**

Font: Elaboració pròpia

El primer que cal ressaltar donant una ullada als anteriors gràfics és la forta irregularitat dels grups d'edat, que no segueixen una evolució clara. Com ja hem comentat això es deu principalment al fet que esteim treballant amb contingents de població molt baixos i provoquen que es donin aquestes anomalies en la piràmide de població.

Les piràmides de població projectades pel 2013-2018 continuen reflectint la forma pròpia de poblacions que s'estan envellint i que creixen per l'arribada d'immigrants. Això es reflecteix en un augment del contingent de població adulta i vella. No sols es van fent més grans els grups d'adults vells, sinó que la base es manté estreta, fruit de mantenir les baixes taxes de fecunditat. El perfil de les piràmides es pràcticament idèntic en les diferents hipòtesis plantejades i les variacions són mínimes. De fet els canvis més importants que podríem notar es deuen a la població adulta jove, que influenciada pels negatius balanços migratoris perdria importància i veuria reduït el seu percentatge respecte el conjunt de la població. No obstant, com ja hem comentat un altre canvi es dona en la població absoluta que augmenta lleugerament el número d'habitants a Costitx en les dues hipòtesis plantejades.

1.4.3 Habitatge

Les dades per elaborar aquest capítol s'han extret del cens del 2001, extret de la web de l'INE.

El número total d'habitatges segons el cens de 2001 era pel municipi de Costitx de 487. En el mateix cens es fa una classificació d'aquests habitatges:

Tipus d'habitatge	Núm.
Habitatges familiars principals	378
Habitatges familiars secundaris	36
Habitatges familiars desocupats	68
Altres tipus d'habitatges familiars	5

TAULA XXV. Tipus d'habitatges

Font: Cens 2001

El 77,62% dels habitatges familiars són principals, el 7,39% secundaris i l'13,96% estan desocupats. Segons això, el pes dels habitatges principals és molt superior que a Mallorca i a les Illes Balears, mentre que hi ha moltes menys residències familiars secundàries i també menor número de desocupades.

Dels 487 habitatges familiars existents, 139 es troben disseminats i 348 estan concentrats al nucli de Costitx.

És també prou interessant analitzar l'evolució del parc total d'habitatges, i per aquest motiu podem consultar la següent taula:

Abans de 1900	1900-1920	1921-1940	1941-1950	1951-1960	1961-1970	1971-1980	1981-1990	1991-2001	No és aplicable
97	82	59	29	23	29	68	59	41	0

TAULA XXVI. Habitatges construïts al municipi de Costitx

Font: Cens 2001

Entorn al 20% dels habitatges estan datats d'abans del segle passat, pes que quasi triplica el 7,1% del conjunt illenc. Les primeres dècades del segle XX són les més dinàmiques segons les dades exposades. També a la dècada dels setanta hi hagué un notable creixement residencial per l'exposat dècada dels 50 i dels 90 serien les més dinàmiques, segons les dades consultades. Per contra a les darreres dècades no s'observa cap creixement espectacular tot i que el boom de finals dels 90 potser encara no es veïés reflectit clarament en el cens del 2001.

A continuació i amb l'objecte d'aprofundir més en l'evolució dels habitatges en els darrers anys es fa una relació de les llicències d'obra concedides des de 1996, segons les fitxes municipals disponibles a la web de l'IBAE. De tota manera convé aclarir que aquestes dades no només inclouen les llicències per a nova obra, sinó també les de reforma.

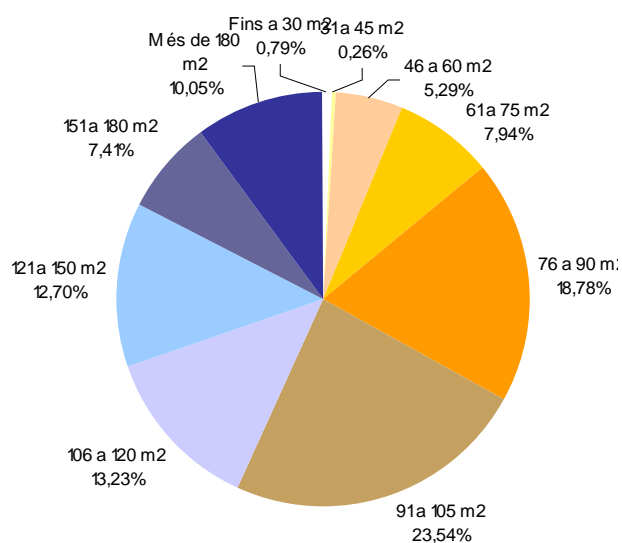
1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004
12	3	4	3	5	14	4	2	2

TAULA XXVII. Evolució de llicències d'obra (1996-2004)

Font: IBESTAT

De la lectura del gràfic anterior no se'n desprèn tampoc que hagi existit un boom urbanístic semblant al viscut al resta de l'illa durant el període exposat. De fet, les llicències a 2004 eren molt inferiors a les concedides en 1996 i només les dades del 2001 permeten aventurar l'experimentació d'aquest fenomen urbanístic per un curt període de temps en l'àmbit municipal.

Un altre aspecte força interessant a comentar del parc d'habitatges del municipi de Costitx és la superfície dels 378 habitatges principals. Com es pot observar a la gràfica adjunta, la majoria dels habitatges principals del municipi (68,25%) es mouen amb unes superfícies que oscil·len entre 76 i 150 m². A més, el número d'habitatges grans (de més de 150 m²) superen el 14,5% i els petits (de menys de 75 m²) arriben al 17,46%. Es podria precisar més i dir que la mitjana de superfície dels habitatges principals de Costitx se situaria entorn als 118,58 m².

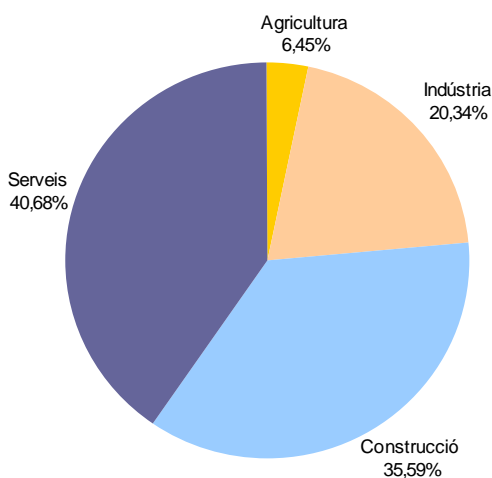

GRÀFIC 12 . Superfície dels habitatges principals.

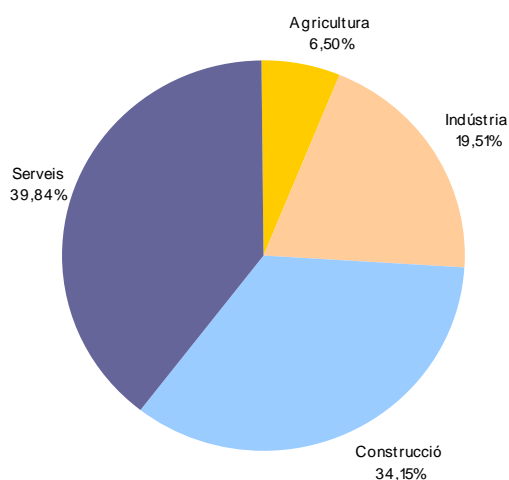
Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'IBESTAT

1.4.4 Activitat econòmica

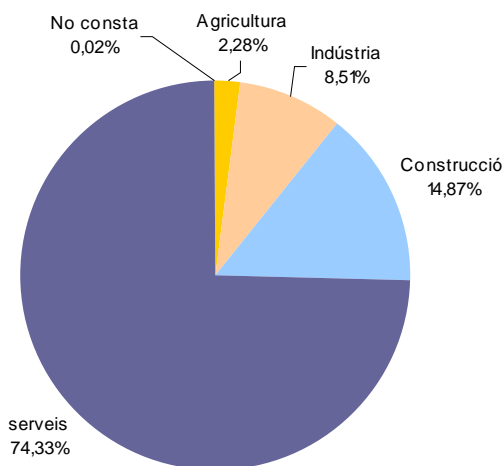
Per analitzar la base econòmica local recorrerem, donades les poques dades de què disposam, a l'anàlisi de les dades aportades a les fitxes municipals que elabora l'IBESTAT. En les següents gràfiques s'hi representa el percentatge de població afiliada a la seguretat social classificada per sectors econòmics. Dues corresponen a Costitx, una pels mesos de juliol - setembre 2004 (temporada alta) i una altra pels mesos d'octubre a desembre 2004 (temporada baixa), i dues més corresponen a la mateixa variable per al mes de desembre del 2004 a Mallorca i a les Illes Balears.

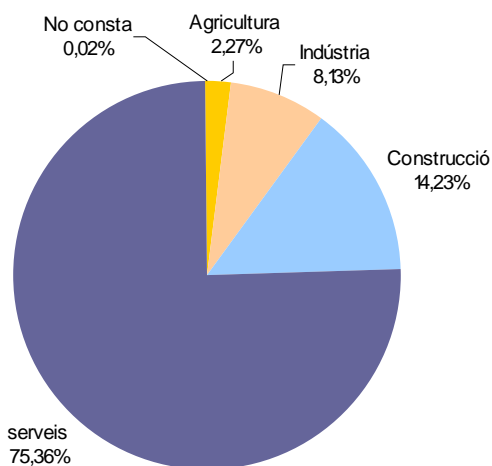
GRÀFIC 11. Afiliats a la seguretat social, segons sector econòmic. Costitx. Juliol - Setembre de 2004. Font: IBESTAT

GRÀFIC 12. Afiliats a la seguretat social, segons sector econòmic. Costitx. Octubre - Desembre. Font: IBESTAT

GRÀFIC 13. Afiliats a la seguretat social, segons sector econòmic. Illes Balears. iunv de 2004. Font: IBESTAT

GRÀFIC 14. Afiliats a la seguretat social, segons sector econòmic. Mallorca. desembre de 2004. Font: IBESTAT

Els gràfics anteriors susciten diversos aspectes a comentar. En primer lloc, la semblança de la distribució d'afiliats en temporada i baixa, amb diferències quasi bé imperceptibles, que s'expliquen per la desvinculació de l'activitat turística. Cal, també, remarcar el fet que el municipi de Costitx presenta uns percentatges de treballadors al sector serveis substancialment inferiors (en més d'un 30%) als que es tenen a Mallorca i les Balears.

Per altra banda i en contraposició al pes relativament reduït del sector terciari, s'ha de destacar la importància del sector secundari amb un forta presència del sector industrial proper al 20% , i una pes extraordinàriament alt de la construcció amb uns percentatges d'ocupació que quasi igualen als del sector serveis.

És de ressenyar el valor de l'ocupació en el sector primari que en valors relatius triplica el de l'àmbit de la comunitat.

El sector agrari

Tot i que com ja s'ha comentat el pes de l'agricultura i la ramaderia és petit en comparació als altres sectors econòmics cal destacar el seu paper de primer ordre en la definició del paisatge del terme. L'agricultura és l'activitat que ocupa més sòl i sovint entra en conflicte amb altres activitats que progressivament s'implanten al sòl rústic.

Per aquest motiu ens centrarem en aquest apartat en l'anàlisi de les dades bàsiques del sector, prenent com a font d'informació el darrer Cens Agrari de la Conselleria d'Agricultura i Pesca, de l'any 1999.

Així tenim que al municipi hi havia 128 explotacions que comptaven amb unes 729 ha. El 86,71 % de les explotacions eren en propietat mentre que el 10,15 % s'explotava en règim de lloguer i un 3,12 % en règim d'amitgeria.

Règim de tinença	nº explotacions	ha
propietat	111	464
lloguer	13	225
amitgeria	4	40
altres	0	0
total	128	729

TAULA XXVIII. Règim de tinença de les explotacions. Font: Cens agrari 1999

El 97,36 % de les terres llaurades es dedicaven a secà (concretament 702 ha) mentre que el regadiu representava tan sols un 2,64 % (12 ha). Les terres llaurades suposen aproximadament un 48% de la superfície municipal, dada que ens indica la importància de l'agricultura pel que fa a l'ocupació del territori i el paisatge.

Els principals cultius, pel que fa a les hectàrees ocupades són: els cultius herbacis (512 ha), els de secà (505 ha) i els de regadiu (7 ha), els fruiters (184 ha), els fruiters de fruita seca (172 ha) i els farratges (300 ha).

Pel que fa a la ramaderia destaca l'oví (1.002 caps), l'aviram (1.128), el porcí (675) i el vacú (356).

1.5 INFRAESTRUCTURES I EQUIPAMENTS

(Plànol Informatiu 4: Serveis urbans)

En aquest apartat de la memòria es procedirà a realitzar una relació dels equipaments dotacionals de què disposa el municipi de Costitx i es detallaran també les infraestructures principals que donen servei al terme.

1.5.1 Infraestructures i vectors ambientals

Per a l'elaboració d'aquest apartat s'han utilitzat les dades sobre Indicadors de Sostenibilitat del Turisme de les Illes Balears, conjuntament amb informació de l'IBESTAT i de l'Enquesta d'Infraestructures i Equipaments Locals.

1.5.1.1 Aigua

Aigua potable

Segons l'Enquesta d'Infraestructures i Equipaments Locals del Consell de Mallorca, la xarxa d'abastament d'aigua potable de Costitx es troba en bones condicions. L'aigua prové d'un punt de captació de la zona de i hi ha un dipòsit prop del nucli urbà (entre el camí de sa Garriga i el camí de sa Coma).

A l'any 1998 es varen extreure 26.328 m³, dels quals se'n perderen el 30% i la resta es varen destinar al consum. Per tant, el consum era de 59,5 l/hab/dia.

S'ha actualitzat la cartografia d'infraestructures d'abastiment d'aigua dels sòls urbans municipals mitjançant treball de camp. El plànol informatiu adjunt a aquest document incorpora la informació actualitzada.

Tots els carrers del sòl urbà municipal disposen de xarxa de subministrament d'aigua potable, excepte:

- Un petit tram de la carretera Ma-3241 a l'entrada al nucli, es tracta d'un tram que no dona façana a usos residencials, sinó a una zona verda.
- Tampoc tenen abastiment d'aigua els terrenys que queden al sud-est del nucli, just al nord de la zona d'equipaments. Perllongacions dels carrers Sant Sebastià, Costa i Llobera, i Balanguera. En qualsevol cas es tracta d'una zona que encara no s'ha executat.

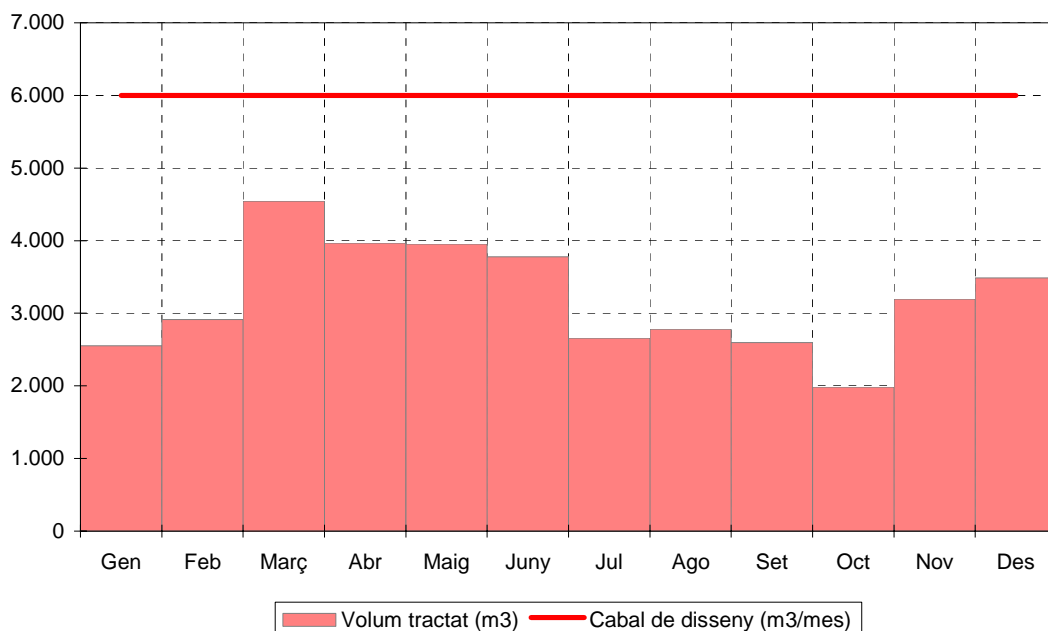
Aigües residuals

Les aigües residuals produïdes a Costitx es tracten a l'EDAR de Costitx, situada prop de Can Barrotes. Es tracta d'una Estació Depuradora de tractament secundari que va ser dissenyada per 1.000 habitants amb una dotació de 200 l/hab/dia.

La capacitat anual de l'EDAR és de 72.000 m³. Tot i que el cabal ha anat augmentant gradualment en aquests darrers anys, amb un comportament irregular. Les dades del 1998 mostren que el volum d'aigües depurades era d'uns 71.431 m³, el 1999 va ser de 57.695 m³ i el 2000 de 86.324 m³. Així mentre el 1999 es va donar un 80 % d'aigua depurada respecte el cabal de disseny, mentre que el 2000 el percentatge va ser del 120 %.

És prou interessant observar quina és l'evolució per mesos. Les dades de la següent gràfica es corresponen amb la mitjana dels cabals mensuals del període 1995–1999. Cal recordar que el cabal de disseny mensual és de 6.000 m³, que queda molt per

sobre dels cabals de tots els mesos. S'aprecia que els cabals són més importants a l'hivern que no a l'estiu.

**GRÀFIC 15. Volum d'aigua depurada mensualment (m³ tractats a la depuradora).
Mitjana mensual 1995 – 1999.**

Font: Indicadors de Sostenibilitat del Turisme a les Illes Balears

S'ha actualitzat la cartografia d'infraestructures de sanejament d'aigües residuals dels terrenys classificats com a sòl urbà municipals mitjançant treball de camp. El plànol informatiu adjunt a aquest document incorpora la informació actualitzada.

Tots els carrers del sòl urbà municipal disposen de xarxa clavegueram excepte els que s'assenyalen a continuació:

- Un petit tram de la carretera Ma-3241 a l'entrada al nucli, es tracta d'un tram que no dona façana a usos residencials, sinó a una zona verda.
- Els terrenys que queden al sud-est del nucli, just al nord de la zona d'equipaments. Perllongacions dels carrers Sant Sebastià, Costa i Llobera, i Balanguera. Es tracta en qualsevol cas de carrers que encara resten per executar segons el previst en el planejament vigent.
- Carreró que es disposa a l'oest del carrer Lluna.

1.5.1.2 Energia

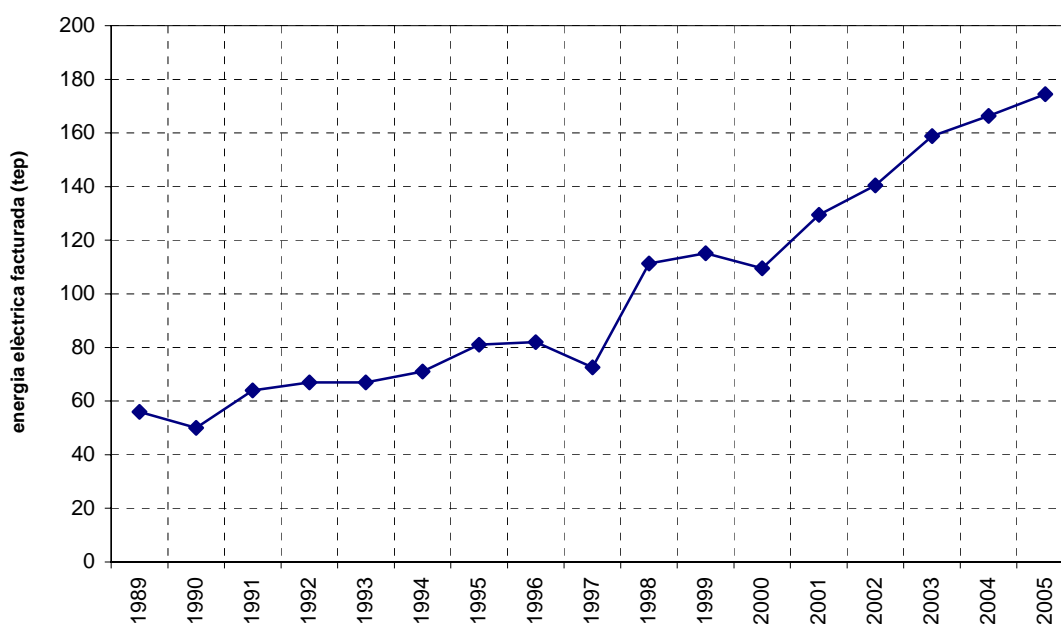
D'acord amb les dades de la IBESTAT, el consum total final d'energia a Costitx durant l'any 2005 s'ha estimat en 174,5 Tep (tep: tona equivalent de petroli, que equival a 2.029 kWh). El consum per càpita al 2005 és de 0,17 tep/hab/any. Aquesta xifra queda molt per sota del 0,45 tep/hab/any de Balears i de Mallorca.

Al Gràfic 16 s'aprecia quina ha estat l'evolució de l'energia elèctrica facturada (en teps). L'evolució ha estat creixent, de tal manera que des del 1989 fins al 2005 el consum de teps ha crescut un 211,6%. La mitjana de creixement anual és de 8,32%, essent el 1998 i el 2001 els anys de major creixement relatiu. La taula XVII permet aprofundir en les taxes de creixement.

	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Energia facturada (tep)	56,0	50,0	64,0	67,0	67,0	71,0	81,0	82,0	72,6	111,4	115,1	109,6	129,5	140,5	158,8	166,4	174,5
% creix respecte any anterior		-10,71	28,00	4,69	0,00	5,97	14,08	1,23	-11,51	53,51	3,36	-4,84	18,23	8,45	13,04	4,80	4,87
% creix. respecte 1989		-10,71	14,29	19,64	19,64	26,79	44,64	46,43	29,57	98,90	105,58	95,63	131,29	150,83	183,53	197,14	211,60

TAULA XXIX. Evolució de l'energia facturada (1989-2005)

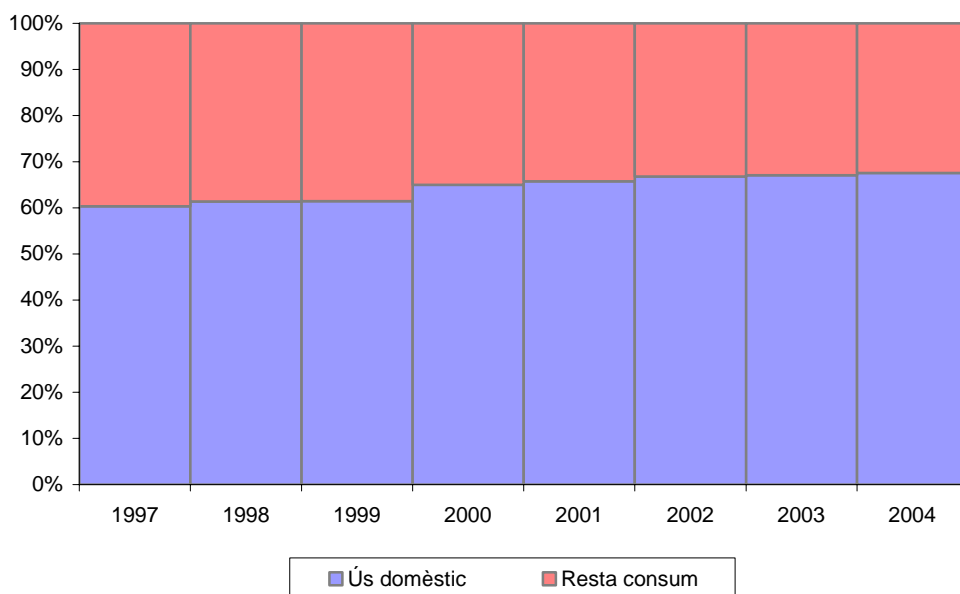
Font: IBESTAT i Indicadors de sostenibilitat del turisme a les Illes Balears

GRÀFIC 16. Evolució de l'energia elèctrica facturada (1989-2005)

Font: IBESTAT i Indicadors de sostenibilitat del turisme a les Illes Balears

A l'IBESTAT també hi ha informació referent a la destinació d'aquesta energia elèctrica. El 1997 entorn al 60,3 % de l'energia facturada es destinava a l'ús domèstic, mentre que el 2005 el percentatge ha augmentat fins el 67,5 %. En canvi la resta de consum ha anat perdent importància percentual, ja que el 1997 suposava el 39,7 % de tot el consum i el 2005 ha passat a ser del 32,5 %. Al gràfic 17, es veu quina ha estat l'evolució durant aquests darrers 8 anys.

GRÀFIC 17. Evolució de la destinació de l'energia elèctrica facturada (1997-2004)

Font: IBESTAT

S'ha actualitzat la cartografia d'infraestructures de subministrament d'energia elèctrica dels terrenys classificats com a sòl urbà municipals mitjançant treball de camp. El plànol informatiu adjunt a aquest document incorpora la informació actualitzada.

Tots els carrers del sòl urbà municipal disposen de xarxa subministrament d'energia excepte els que s'assenyalen a continuació:

- Un petit tram de la carretera Ma-3241 a l'entrada al nucli, es tracta d'un tram que només té façana a una zona verda.
- Tampoc tenen xarxa de subministrament d'energia els terrenys que queden al sud-est del nucli, just al nord de la zona d'equipaments. Perllongacions dels carrers Sant Sebastià, Costa i Llobera, i Balanguera. Com s'ha dit en apartats anteriors es tracta d'una zona que encara resta per executar-se segons l'ordenació prevista en el planejament vigent.

1.5.1.3 Residus

No es disposa de dades referents a la generació de residus sòlids urbans de Costitx, ja que s'inclou dintre de la Mancomunitat Pla de Mallorca. La recollida, transport i eliminació de residus urbans a tots els municipis que conformen la Mancomunitat Pla de Mallorca, la porta a terme l'empresa CESPA.

Quant al reciclatge de residus, les úniques dades disponibles desagregades a nivell municipal són les referents al reciclatge de vidre i paper i cartró per al període 1995–1998 (Indicadors de sostenibilitat del turisme de les Illes Balears) i les del 2005 de la Direcció Insular de Gestió de Residus:

	1995	1996	1997	1998	2005
--	------	------	------	------	------

Vidre	18.781	16.300	15.452	16.975	20.460
Paper i cartró	12.306	9.318	8.894	9.697	21.340
Envasos	-	-	-	-	10.635

TAULA XXX. Recollida selectiva (en kg)

Font: Indicadors de sostenibilitat del turisme a les Illes Balears i Direcció insular de Gestió de Residus

1.5.1.4 Xarxa viària i transports

La xarxa viària de Mallorca s'estructura en tres grups de carreteres, la xarxa viària principal, la xarxa viària secundària i la xarxa local. La xarxa de Costitx és poc important, de fet les úniques carreteres de certa entitat que passen pel terme municipal són un tram de carretera principal i una carretera secundària.

Així de la xarxa viària que creua pel municipi de Costitx podem destacar:

- Carretera principal Ma-3240: Carretera d'Inca a Sineu. Aquesta carretera suporta una Intensitat Mitjana Diària de vehicles de 10.361 (Dades d'aforament del 2005).
- Carretera secundària Ma-3121: carretera de Sencelles a Costitx.
- Carretera secundària Ma-3241: des del nucli de Costitx fins a la carretera principal Ma-3240 (enllaça Inca amb Sineu).

Ja per acabar, la xarxa local està formada per la resta de camins que apareixen cartografiats als Mapes d'Estructura General i Orgànica de les Normes Subsidiàries: camí de la Vila, camí des Garrovers, camí des Gorg, camí de sa Coma, camí de Son Roig, etc.

Parc de vehicles

A l'any 2004 i segons dades de l'IBESTAT al municipi de Costitx hi havia 794 vehicles, dels quals 537 eren turismes, 69 motos, 159 furgonetes i camions, 7 tractors industrials i 22 vehicles classificats com altres. Si es té en compte que al 2004 hi havia 986 habitants empadronats al municipi s'arriba a la conclusió que hi ha una mitjana de 0,81 vehicles a motor per cada habitant empadronat. Aquesta ràtio és moderadament inferior a la de Mallorca (0,82 veh/hab) i de Balears (0,83 veh/hab).

1.5.2 Equipaments

1.5.2.1 Escolar

Per a redactar aquest apartat s'han fet servir dades procedents de l'IBESTAT i informació de la Conselleria d'Educació i Cultura del Govern Balear. A Costitx només hi ha pel curs escolar 2008-09 el Col·legi Públic Sor Maria Ramis Munar (d'Educació Infantil i Primària).

Al curs 2004-2005 hi havia 15 alumnes matriculats a Educació Infantil (1 unitat educativa) i 25 a Educació Primària (2 unitats educatives).

Durant el present curs 2005/06 hi havia 8 alumnes matriculats a la UIB, dels quals 5 eren dones i 3 homes.

Un altre aspecte a nivell educatiu és l'oferta d'educació d'adults que s'ofereix des de la Mancomunitat Pla de Mallorca, que es troba a Vilafranca de Bonany

1.5.2.2 Sanitari

La població de Costitx rep assistència sanitària a través del Centre sanitari situat al carrer Rafael Horrach, s/n. A part hem de tenir en compte que l'Equip d'Atenció Primària des Pla s'encarrega dels pacients de Sineu, Llubí, Costitx, Lloret de Vistalegre i Maria de la Salut i queda inclosa dins de l'àrea d'influència de l'Hospital de Manacor (a uns 20 minuts).

A Costitx hi ha una farmàcia.

1.5.2.3 Sociocultural

Els equipaments culturals del municipi de Costitx (extrets de l'Inventari d'Equipaments Culturals de ses Illes Balears, de Sa Nostra) són els que es relacionen a continuació:

- Sala d'Actes de l'Ajuntament. Fundat el 1981, de titularitat gestió municipal. Disposa d'una superfície total d'uns 62,5 m².
- Sala d'Actes de la Casa de Cultura. Fundada el 1988, de titularitat i gestió municipal. Es tracta d'una petita sala d'uns 12,3 m² de superfície. Les temàtiques són molt diverses: escultura, fotografia, multimèdia, botànica, etc. Tots els visitants comptabilitzats són locals.
- Museu de Ciències Naturals de Costitx. Es tracta d'un edifici fundat el 1989, de titularitat municipal i gestió a través d'una empresa privada. La temàtica principal són les ciències naturals. La superfície total del conjunt de sales d'exposicions és de 500 m². A part disposa d'altres serveis socials acollits a l'equipament: sala d'exposicions, biblioteca i sala polivalent. Segons les darreres dades el 85% dels visitants van ser locals, mentre que el 10% eren insulars i el 5 % restant eren altres visitants

A part hem de tenir en compte la presència de l'Observatori Astronòmic de Mallorca, inaugurat el 1991, situat en el camí de l'observatori a poc més d'1,7 km del poble de Costitx.

1.5.2.4 Esportiu

A partir del Cens Nacional d'Instal·lacions Esportives del 2005, de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, tenim les dades del municipi de Costitx. Entre les instal·lacions que hi ha a Costitx podem citar el camp de futbol, la piscina a l'aire lliure, una pista poliesportiva i altres espais complementaris.

1.5.2.5 Xarxa d'espais lliures

Les xifres referents a espais lliures públics pel municipi de Costitx s'han extret de la cartografia elaborada per la present Adaptació de les NS al PTM.

Direcció	Superfície (m ²)
Carrer de la Lluna (nord nucli, entrada poble per la Ma-3241)	555,3

Plaça del jardí (centre del poble)	872,6
Confluència C/ Cap de Bou amb el C/ Germans de la Caritat	580,9
Carrer Sant Sebastià (sud del poble)	170,8
TOTAL	2.179,6

TAULA XXXI. Espais Lliures Públics de Costitx

Font: Elaboració pròpia

En total hi ha 4 espais lliures públics (ELP) que sumen 2.179,6 m². Amb això s'obté una ràtio de 2,25 m² d'espai lliure públic per habitant, xifra inferior als 5 m²/habitant necessaris per complir amb l'estàndard normatiu.

1.6 ELEMENTS I EDIFICIS DE PATRIMONI HISTÒRIC

Per a la redacció d'aquest apartat s'ha utilitzat la Carta Arqueològica i el llistat de Béns d'Interès Cultural. A la taula següent es recullen els jaciments arqueològics del terme de Costitx, inventariats a la Carta Arqueològica.

Jaciment	Nom	Funció	Cronologia	Classificació
15/1	Puig d'en Pau	Talaiot	Bronze III/Ferro	Monument aïllat
15/2	Can Rom	Indeterminat	Ferro/Romà/Romà republicà/Romà alt imperial	Zona arqueològica
15/3	Es talaions de Can Quiam	Naveta d'habitació	Bronze II	Zona arqueològica
15/3	Es talaions de Can Quiam	Naveta d'habitació	Bronze II	Zona arqueològica
15/4	Son Vispó	Talaiot	Bronze III	Zona arqueològica
15/5	Pou de's Gorg	Talaiot	Bronze III	Monument aïllat
15/6	Son Barrera	Cova		Monument aïllat
15/7	Cementeri de's Moros	Cova/Indeterminat	Ferro/Púnic/Romà/	Zona arqueològica
15/7	Cementeri de's Moros	Cova/Indeterminat	Ferro/Púnic/Romà/	Zona arqueològica
15/8	Cova de's Mestre Perico	Cova /Indeterminat	Bronze	Monument aïllat
15/9	Can Putxet	Indeterminat	Bronze	Zona arqueològica
15/10	Can Gallet	Santuari	Ferro/Romà/Romà republicà/Romà alt imperial	Monument aïllat
15/11	Can Feril	Indeterminat		Zona arqueològica
15/12	Es Pujol	Indeterminat	Bronze III/Romà	Zona arqueològica
15/13	Hort d'en Planes	Indeterminat	Romà/Modern/Indeterminat	Zona arqueològica
15/16	Can Nou	Naveta d'habitació	Bronze II	Monument aïllat
15/14	Puig d'en Roca	Indeterminat	Romà/Modern/Indeterminat	Zona arqueològica
15/17	Ses Cases	Alqueria	Romà/Medieval islòmic	Zona arqueològica
15/18	Sa Garriga	Cova	Indeterminat	Monument aïllat

TAULA XXXII. Elements catalogats de Costix

Font: Carta Arqueològica

A Costitx també hi ha dues creus, les característiques més importants de les quals queden resumides en la següent taula:

Denominació	Mida	Material	Estat	Data	Situació Actual
Creu del carrer de sa Lluna	296x50x38	Pedra marès	Deficient	s. XIX (base i fust) s. XX (creu)	C/ de sa Lluna, 33
Creu del camí de Lloret	283x43x30	Formigó	Correcte	s. XX	Camí de Lloret

TAULA XXXIII. Creus de Terme de Sineu

Font: Carta Arqueològica

1.7 PLANEJAMENT MUNICIPAL VIGENT

(Plànol Informatiu 3-1: Planejament anteriorment vigent. Sòl urbà i Plànol Informatiu 3-2: Planejament anteriorment vigent. Sòl Rústic)

1.7.1 Evolució històrica i situació urbanística actual

Per a la redacció d'aquest punt s'ha fet servir informació extreta de la pàgina web de l'Ajuntament de Costitx.

El municipi de Costitx ha estat poblat d'ençà dels temps talaiòtics, tal i com testimonien els talaiots de Son Rossinyol, de sa Ritxola, de sa Ritxoleta, de Son Vanrell, de son Creixell. A l'època romana, Plini afirmà la concentració d'una certa població a "Sinium".

En temps dels àrabs, Costitx formava part del juz' islàmic de Qanarusha (districte de Qanarusha), amb Sencelles, Santa Eugènia, Santa Maria, Consell, Binissalem i Alaró. En aquell moment era habitat per la tribu berber dels Zanata.

El repartiment de Mallorca que es va fer arran de la conquesta catalana del s. XIII. El rei Jaume I, destinà el districte de Canarossa al vescompte de Bearn, que posteriorment cedí l'alqueria de Costitx a Arnau de Santacília. Entre 1236 i 1238 es construí la capella parroquial de Nostra Senyora de Costitx, però per la situació dintre del districte, va fer que prest es trasllades el nucli parroquial a Sencelles.

Durant el s. XVII hi hagué constants tensions entre Costitx i Sencelles. Aquestes acabaren amb la sentència a favor de Costitx per part de la Cúria Eclesiàstica. En aquests moments Costitx contava amb 121 cases, a més de les disperses pels llocs de Binitat, Jornets i Ruberts.

Amb l'abolició de la Constitució de 1814 Costitx perdé la independència i tornà a dependre de Sencelles. El 1820 Costitx torna a tenir ajuntament propi, arran del sistema de govern del període històric del Trienni Liberal.

Durant el regnat de Ferran VII (1823-1833) Costitx torna a dependre de Sencelles, accentuant-se les tensions entre els dos pobles. Les insistències per aconseguir la independència tingueren el seu fruit, ja que el 1855 la Diputació provincial concedí la divisió territorial.

Des de les primeres eleccions democràtiques locals (1979) fins a l'actualitat Costitx ha tingut batles de diferents partits polítics. Els darrers anys s'ha donat un important creixement de les infraestructures municipals, s'ha modernitzat algunes que ja existien i s'ha donat un augment de la població i també de les activitats socials i lúdiques.

Planejament urbanístic vigent

L'instrument d'ordenació urbanística general actualment vigent al municipi de Costitx és el Text Refós de les Normes Subsidiàries (NS), aprovades amb el compliment de les prescripcions per la Comissió Insular d'Urbanisme de Mallorca el 17 de novembre de 2000.

L'aprovació del PTI planteja nous reptes i afeccions pel planejament general de Costitx. El PTI de Mallorca se va aprovar el 13 de desembre del 2005, i per tant el planejament municipal no recull encara les seves disposicions i ara pertoca la seva adaptació.

Per tant, les raons que justifiquen l'adaptació de les NS vigents són la necessitat d'adaptar la normativa general i per la conveniència i oportunitat per tal de disposar d'un instrument urbanístic actualitzat.

1.7.2 Classificació del sòl

Al present apartat es fa un anàlisi de quin és el pes de les classificacions del sòl i de les qualificacions del sòl rústic segons el Pla Territorial de Mallorca.

El sòl urbà i els sistemes generals en sòl rústic de Costitx assoleix l'1,24 % de tot el municipi. El 98,76 % restant és sòl rústic, que alhora es divideix en sòl rústic comú i sòl rústic protegit.

El sòl rústic comú s'estén pel 84,90 % del territori, essent el Sòl Rústic de Règim General la qualificació més estesa (68,03 %), a molta diferència del Sòl Rústic d'interès Paisatgístic (13,46 %), de les Àrees de Transició (1,51%) i al Sòl de Rústic de Règim General Forestal (1,90%).

El 13,86 % del municipi és qualifica com a sòl rústic protegit. El 2,36 % es correspon amb Sòl Rústic Protegit Forestal i el 8,01 % Àrees d'Alt Nivell de Protecció d'Alzinars. Les APT de carreteres representen el 3,50 % restant.

Classificació	Qualificació	Subtipus	Superfície (m ²)
Sòl urbà	Àrees de desenvolupament urbà i urbanitzable (SU)		137.609,36
Sist. Generals	Sistemes Generals (SG)		52.825,69
Sòl rústic	Sòl Rústic Comú	d'Harmonització	215.047,83
			16.750,79
			10.444.559,60
			1.590.175,56
			476.499,04
			291.093,28
	Sòl Rústic Protegit	Carreteres	536.759,49
			362.565,07
		Alzinars	1.229.231,63

TAULA XXXIV. Classificació i qualificació del sòl rústic al municipi de Costitx segons el PTM.

Font: Elaboració pròpia a partir de la cartografia del PTM

Sgt: **Josep Antoni Aguiló**

Arquitecte

Sgt: **Antoni Pons**

Geògraf

Sgt: **M. Magdalena Pons**

Llicenciada en Dret

Palma, desembre 2014

2 ANNEX CARTOGRÀFIC